

B.I.R.

5400

L. C. FILITTI

**CONDICA
POENARILOR ALMĂJENI**

(Extras din Arhivele Olteniei No. 43—44)

3

SCRISUL ROMÂNESC / CRAIOVA

14711.

Condica Poenarilor-Almăjani

În vol. XII din a sa colecție documentară intitulată „Istoria Românilor“, V. A. Urechia menționează în notă la pag. 101 „o frumoasă condică de documente a moșiilor lui Const. Almăjanu vel paharnic, boer care se trăgea din neamul boerilor Poenari“.

Prin osteneala d-lui Dan Sărățeanu, fost prefect de Covuruli, condica a fost găsită în biblioteca Urechia din Galați, iar prin binevoitoarea mijlocire a veneratului meu fost profesor D. Ion Bianu, a fost împrumutată bibliotecii Academiei române, unde am putut-o consulta.

Condica, legată în piele roșie, are format în 8° mare; cuprinde 279 file. Este intitulată: „Condica | casei dum[nea]lui vel pahar[nic] jupân Costand[in] Almăjanu“.

A fost scrisă la 1819 de cunoscutul *Dionisie Ecclesiarhul*, bătrân și sărac, după cum se vede din următorul

Proimion

La curgerea anilor 1819, în zilele mării sale prea înălțatului domnului nostru Alexandru Nicolae Suțul Voevod, dum[nea]lui jupan Costandin vel paharnic Almăjanu, carele se trage din neamul boerilor Poenari, socotit-au cu înțelepciune, spre a avea *figuranța* moșiilor și acareturilor dumisale ce le are, cercetat-au toate sineturile cele ce cuprind stăpânirea și alegând cele trebuincioase, voit-au a le împreuna și a le face un trup sau un pom, adecă a le scrie și a le face condică, ca mai cu lesnire a le întrebuința când la vremi vor fi trebuincioase, iar cele în ființă adevărate să se pue la păstrare nemișcătoare a nu se dărăpană, și mai vârtos a rămânea clironomilor dumisale acaret în care să găsească toate temeiturile clironomii și ale iconomii casei. Deci încredințându-le mie (ca *unuiă ce am înbătrânit într'aceste lucruri*) cu condeiu în mână, poftindu-mă spre a le scrie și a face

condică, și măcar că fireasca mea putere au slăbit, în starea ce am ajuns după zisa prorocului David, și nu am fi poftit această îngreuiare, dar ce am vrut a face împotriva prea înțeleptului dascăl carele cu dogmă scrie și poruncește că cel ce lucrează să mănânce, iară cel ce nu lucrează să nu mănânce, această poruncă și nevrând m'au înduplecat pentru fireasca trebuință și am primit, nevoindu-mă cu luare aminte de le-am scris pre toate și le-am făcut condică precum se vede, carea se închină și se dă la cinstitele mâini ale stăpânului său mai sus numit, săvârșindu-se lucrul în anul cel mai sus scris, de mine

Dionisie eclisiarhu dascăl slov[e]nesc
a doaoă zeci și cinci de condică.

Constantin Almăjanu paharnicul era fiul lui Barbu Poenaru, fondatorul bisericii din Almăj (Dolj), care a fost jugrăvită la 1789 ¹⁾, după moartea lui (1784).

În biserică, pe care am vizitat-o toamna aceasta, figurează: Barbu Poenaru vel sluger, cu micul cocon Constantin [cel pentru care s'a scris condică]; Ancuța [născută Stănescu], întâia soție a ctitorului Barbu; Catrina [născută Brăiloiu], a doua soție a ctitorului Barbu [și mamă a lui Constantin] și fiicele lor Smaranda și Ilinca; Constantin [Poenaru] vel sluger ²⁾ și soția sa Safta, părinții ctitorului Barbu; Vasile vel vistier [Poenaru] și soția sa Maria, bunicii ctitorului Barbu; Radu Brăiloiu și soția sa Maria Condorața [sic], părinții jupănesii Catrinei, a doua soție a ctitorului Barbu; Dumitrache capicheaia și jupâneasa sa Ranita, cari par a li părinții soacrăi ctitorului Barbu; Constantin clucer [Brăiloiu] și soția sa Stanca, părinții socrului ctitorului Barbu; Safta, Anica, Ruxandra și Grigorașco, toți Brăiloi, surori și frate ai Catrinei Poenaru.

Condica cuprinde actele privitoare la moșiile și țiganiile lui Constantin Poenaru-Almăjanu. Prezintă unele greșeli evidente de transcriere. De altă parte, ordinea cronologică n'a fost totdeauna respectată; am restabilit-o, adăogând și scurte comentarii, pentru ca transmisiunea moșilor să reiasă mai clar. Cuvintele cuprinse între [] sunt adăogate de mine, spre lămurire. De asemenea am subliniat unele pasagii mai caracteristice, pentru a atrage atenția cititorului.

MOȘIA ALMAJU

A fost moșie craiovească. În această privință găsim în condică un document, evident greșit transcris, căci data lui este inadmisibilă și se menționează în el o filiație care nu poate fi exactă. Iată-l:

1. Scris-am jupâneasa Maria fata (sic) banului Pârvului al

1) Greșit 1786 la Iorga, Inscipții II, 42, No. 116.

2) Din actele publicate aici, se vede că a fost însă vel clucer za arie.

Craiovei și jupân Marcea feciorul jupânesei ce s'au scris mai sus ³⁾.
..... această carte acestor slugi pe anume Stănilă din Runc și
altă slugă Mlaj din Almăj ce i-au miluit acești boeri ce s'au scris
mai sus de la ai lor moș (*sic*) pe nume sieuș (*sic*): [loc alb];
iară să știe cum este hotarul de Almăj Și mărturie
este părcălabul Răca din Șitoaia și Mursan din Șitoaia și Vitomir
și Cozma și Stan din Pleșoi și Dragul din Șitoaia și Părvul din
Românești și din Almăj Ion și Fulga din Dragomirești și din Runc
Aribașa și cu fiu său Radu. Iunie 23 leat 7133 [= 1625].

Din redacțiunea acestui act pare a reeși de altfel că n'avem
de a face cu actul original al Mariei Craiovescu, ci cu o men-
țiune ulterioară despre acel act.

Almăjul a aparținut lui Șerban din Coiani, viitorul Radu
Vodă Șerban (1602—1611), scoborător prin femei din Maria Cra-
ioveasca, și care la 1599, paharnic fiind, îl vinde lui Grama din
Bălteni. Acesta, la rândul lui, dă satul de zestre lui Barbu din
Poiana (Dolj), începătorul neamului boerilor Poenari din Oltenia.

2. Eu Neguita (*sic*) jupâneasa Gramei din Halmăj, scris-am
acest zăpis al meu ca să fie la mâna fiei mele [lipsește numele]
și la mâna fie-mea Stana și la mâna fie-mea Neacșei, că
am avut satul Halmăjul împreună cu soțul meu Grama, însă cum-
părat dela Șerban Vodă După aceea noi l'am fost dat fiei
noastre Dumitrei când au fost după Hamza logofătul de l'am dat
zestre, iar după aceea feciori nu i-au dat D-zeu, ci
l'au tot ținut și până au fost după Lamba din Șitoaia și
după moartea Lambei încă tot l'au ținut până la vremea
de moartea ei, iară când au fost la moartea ei, ea și-au
chemat surorile ei ce sânt mai sus scrise, de le-au dat satul Hal-
măjul Iar când au fost după moartea fiei noastre Dumitrei,
eu cu soțul meu Grama iar am dat satul Almăju fetelor
noastre ce sânt mai sus scrise Iar când au fost după moar-
tea soțului meu Gramei și după moartea fetei noastre Dumitrei,
eu Neguita așijderea am dat fetelor mele ce sânt mai sus scrise
satul Almăjul, însă am dat și am făcut acest zăpis până
sânt eu vie ca să mi-l împartă satul frățește, ca să nu aibă
pără în urma noastră una cu alta. [Urmează blestem]. August 6,
văleat 7130 (=1622).

Pe urma acestui act, poate fals, se va naște un proces, când
se va tăgădui de altfel dreptul ce-și atribuisse Negoita de a dis-
pune de sat [vezi No. 5].

De observat că martorii nu sunt boeri: doi popi, un dascăl,
un cojocar și doi „sârbi“.

3. Hrisov al lui Alexandru Vodă sin Mihnea Vodă ⁴⁾ fără

3) Marcea post. din Șitoae a fost frate cu Anca băneasa dela Coiani,
moașa lui Radu Vodă Șerban. Tatăl Ancăi și al lui Marcea a fost Șerban
banul, care era *cumnat* cu Părvu banul, iar Anca și Marcea erau *nepoti co-*
lateral ai Părvului banul. (Doc. la I. C. Filitti, Craioveștii, în Conv. lit. 54
(1922) p. 208—9 și notele).

4) Greșit *Mircea*, în condică.

leat [1623—7] către boerul Barbu postelnic ot Poiană, ca să-i fie satul Halmăjul, pentru că a fost de moștenire al răposatului Șerban Voevod dela părinții lui, iar acesta, în zilele lui Mihai Vodă [Vi-teazul], pe când era vel paharnic, a vândut acest sat lui Grama dela Bălteni, socrul lui Barbu post. din Poiana, la 24 Martie 7108 (= 1600) „precum am văzut D-nia mea zapisul și cartea răpos. Radu Vodă, feciorul Mihni Vodă, cu curgerea anilor [loc alb, 1611 — 1616] de întărire“. Și au dat Grama ginerelui său Barbu post. și jupâniței lui Neacșei satul Halmăjul de zestre în zilele lui Gavriil Voevod [Movilă, 1618 — 1620]. Martori am pus D-nia mea: Hriza vel dvornic, Fiera [Leurdeanu] vel log., Trufanda vel vistier, Miho [Racotă] vel spătar, Condilò vel post. și ispravnic jupân Fiera vel log. și am scris eu Lăpădat log. în scaunul cetății București, în luna lui August 5 zile, vâleat [loc alb].

4. Cartea lui Alexandru Vodă fiul răpos. Iiaș Vodă „voao tuturor boerilor care sunteți luați pe răvașele D-nii mele de boerul D-nii mele Mihai clucer și de sluga D-nii mele Barbul postel[nic] Înaintea D-nii mele venit-au Barbul post. de s'au jeluît cum intră Mihai clucerul în hotarul Almăjului, cu o carte ce au fost tăcut Dragotă post. în zilele lui Mihai Vodă, de-i împresoară moșia. Deci D-nia mea v'am dat pre voi la mijlocul lor ca să căutați și să adevărați de dreptul hotarele cele bătrâne În vreme ce veți vedea cartea D-nii mele și sluga D-nii mele Radul vtori portar să mergeți acolo și dacă veți tocmi să dați știre D-nii mele și ispravnic însumi am zis D-nia mea“. August 3 zile, vâleatul 7136 (= 1628).

4 bis. Urmează hrisovul din 15 Aug. 7142 [= 1634] al lui Matei Basarab, confirmând lui Barbu clucerul de Poiană, satele, rumâni și țigani, de moștenire [numai Halmăjul, dela socru și Poiana dela mamă] și de cumpărătoare. Acest hrisov este reproducerea exactă a „cărții“ date ca mărturie lui Barbu de boerii divanului și publicată în *Revista arhivelor*, anul II No. 3 din 1926 pag. 381—2.

Lipsesc apoi doc. până la anul 1725, când constatăm un proces între urmașii lui Barbu dela Poiana de o parte, iar de altă parte niște moșneni cari pretindeau că se trag și ei din Grama de la Bălteni și Almăj și invocau donațiunea de la 1622 a Neagoitei, văduva lui Grama [doc. 2].

5. La 24 Iunie 7233 (= 1725) Gheorghie Cantacuzino [vel ban], Grigorie Băleanu, Radu Goleșcu, Ilie Știrbei și Staico Bengescu [consilieri] dau „în numele administrației prea sfințitei cheșaricești măriri, rânduite Țării Rumânești dincoace de Olt“, o carte de judecată, contrasemnată de Nicolae de Porta, d-lor boerilor Poenari, anume Matei căpitan de călărași și Costandin ce a fost vornic [de județ] și Dumitrașcu și Costandin cu frații lor și vărului lor Ștefan și feciorilor lor și verilor d-lor, să aibă a ținea satul Halmăjul ot sud Dolj, cu bună pace de către Barbul feciorul lui Tudor și de către verii lui. Se citează hrisoavele care dovedesc trecerea moșiei de la Grama din Bălteni la Barbu stră-

moșul Poenarilor. Numai cât în acest hotar așezându-se acei oameni cu ceata lor de multă vreme și învechindu-se cu șederea și făcând și vii și boerii Poenari, pentru lucrul și slujba ce li făceau, nu li luau dijma pământului după obicei, ei întru inimile lor au socotit ca să stăpânească și ei moșie în acel hotar al Halmăjului, care d-lor boerii Poenari înțelegând și adevărind bine, nu s'au suferit, nici s'au îngăduit, având toate dreptățile la mâinile d-lor, ci i-au tras la judecata chesariceștii administrații. Moșnenii au pretins că decând s'au pomenit ei, s'au pomenit în Halmăj și s'au hrănit cum au vrut și dijma n'au dat și pentru aceea s'au ținut că au moșie. Ei au scos și două scrisori, una a *jupânesei Negoitei* ce au fost a Gramei, în care scria de împărțășia și pe alte două fete ale ei, anume Anca și Stana, din care zic ei că se trag, să aibă și ele moșie împreună cu *jupâneasa Neața*, fie-sa mai mică care a ținut pe *Barbul clucerul Poenarul*. Judecata constată că hrisovul de la 1634, care întărește lui Barbu Poenarul întreg hotarul Almăjului [vezi No. 4 bis] era cu 12 ani posterior actului Negoitei, așa că „s'au văzut că *jupâneasa Negoita n'au avut treabă nici putere în urma morții bărbatului ei să împărțășească și pe celelalte fete ale ei în moșia Halmăjului, de vreme ce era moșia Gramei, bărbatului ei, iar nu a ei de zestre și mai vârtos că ce face bărbatul, muerea nu poate strica*“. În a doua scrisoare înfățișată de moșneni, se zicea că Barbul clucerul Poenarul, cu fiii săi Dragotă și Stoichiță, recunoșteau o parte din Halmăj lui Andrei, care ar fi ținut pe Anca, fata Gramei. S'a văzut însă că acea scrisoare, cu data 7144 = 1636, nu era iscălită de Barbul clucerul; că de altfel acesta n'a avut fecior cu numele de Stoichiță, ci numai un nepot pe care l'a chemat astfel. Jăluitorii au fost trimiși deci la episcopul Râmnicului Damaschin, de a făcut carte de blestem asupra boerilor Poenari. Aceștia au primit cartea de blestem și astfel au câștigat procesul. Cele două scrisori „rele“ s'au luat din mâinile oamenilor și s'au dat d-lor boerilor Poenari: Matei căp. și Costandin ce a fost vornic, Dumitrașco și Costandin frate-său, cu toți frații lor și vărului lor Ștefan cu feciorii, cu nepoții și cu tot neamul lor. Cât privește viile ce jăluitorii aveau în hotarul Almăj, de-i vor îngădui boerii Poenari să le stăpânească, să aibă a-și da otaștina pământului, iar dacă nu vor voi să-i îngăduiască, le vor plăti numai vița, cu bani, de oare ce pământul este al Poenarilor și oamenii vor avea să se ridice la toamnă, după ce se va strânge câmpul, și să se mute în alt loc, rămânând moșia slobodă de dânșii.

Cu toată această hotărâre drastică, pricina nu pare să se fi isprăvit.

6. „La 27 Aprilie 1730 boerii Poenari dau jalbă către „luminate măriia ta al Austriei bane [beizadea Gheorghe Cantacuzino] și d-voastre prea cinstiți consilieri“ împotriva moșnenilor: „puind noi un plug să ni are puținel loc de in, ei au mers de ne-au scos plugul din arătură și ne-au bătut plugarii, *zmulgân-*

du-le și barba și pe unde am avut arături ne-au luat ogoarele în silă, sculându-se cu ciomege și cu topoare; noi să facem gâlceavă nu am vrut, ci i-am chemat la chesariceasca administrație să ne judecăm și ei nu vor să vie . . . Pământul nostru. . . nu-l vom lăsa să-l stăpânească moșcii“.

De la Craiova pornește la 8 Mai ordinul către Almăjeni să vie să se judece cu boerii Poenari, „iar până atunci moșia să se stăpânească precum și până acum“.

7. La 27 Aprilie 1734 avem iarăș o poruncă a administrației către vel portar să prețuiască viile puse de oameni în hotarul Halmăjul, pentru ca boerii Poenari, stăpâni ai pământului, să li plătească vița și acei oameni să lipsească din vii, afară numai dacă vor da zapis că vor plăti Poenarilor otaștina pământului după obicei.

8. O înțelegere intervine abia la 24 Martie 7255 (=1747).

Preda Almăjanu și cetașii lui dau zapis la mâna d-lui Cos, tandin Poenariul și frate-său Gheorghită și d-lui Barbul sin Costandin Poenariul biv vel clucer za arie și la tot neamul d-lor-cum să se știe că în vremea Nemților, când țineau țara de peste Olt, am fost avut noi judecată cu părinții d-lor pentru moșia Halmăjul ot sud *Mehedinți*⁵⁾ și am fost rămas noi de judecată, dar după ce au murit părinții d-lor, trecând multă vreme la mijloc, ca la 20 de ani⁶⁾, iar ne-am sculat în zilele lui Constantin Nicolae Voevod [Mavrocordat, în domnia lui anterioară dela 1735—1741] și viind la București, am vrut să ieșim la divan și n'am ieșit, ci ne-am invoit. Dar intrând pricină între d-lor Poenarii, s'au spart acele zapise de pacea ce o făcusem. Iarăș am venit la București și am ieșit la judecată înaintea d-lui Const. Dudescu vel vornic și a'tor boeri mari și iar am rămas de judecată. Mai în urmă, apucând noi alte două cărți mai vechi, am venit la București și am găsit pe Matei Poenariul⁷⁾ și am ieșit cu d-lui la divan; măcar că d-lui nu avea nici o treabă, s'a pus de ni-a dat zapis la mâna noastră ca să stăpânim jumătate hotarul moșiei Halmăjul, în care zapis s'au iscălit și d-lor veliții boeri. Ceilalți Poenari n'au îngăduit însă, așa că noi am venit iarăș la București și am dat jalbă la Vodă, care a trimis cu treapd de i-a adus [pe Poenari] și ne-am judecat dinaintea lui vel spătar și a lui Ianache vel sârdar și iar am rămas noi de judecată. După aceasta am ieșit la divan înaintea lui Vodă și nu ne-a hotărât judecata, ci a poruncit să se strângă toți veliții boeri și de iznoavă să ne cerceteze. *Așteptând noi să se strângă boerii și zăbovind mult și supărându-ne cu cheltuiala și cu periciunea casei, fiind vremea lucrului, am voit pace.* Ni-au dat d-lor din bună voe moșie mai puțină, de oparte din jos de podul cel nou de peste matca Almăjului, din sus de sat, din pod drept pe de la deal de siliștea cea veche unde nu

5) In actul delă No. 5, se zicea: ot sud *Dolj*.

6) *Sic*, dar nu puteau fi decât 10 ani.

7) Cf. No. 17.

șed oameni și de la vale din jos de drumul cel mare pe lângă Almăj, fălci de loc 15, cu crâng, cu câmp și în lat să aibă a merge înjugate fălci 2 și 2 funii. Așa dar, care s'ar mai scula, să aibă a întoarce toată cheltuiala ce s'a făcut până acum și să dea și gloabă domnească taleri 400.

Acest doc. ilustrează minunat nesfârșita trăgănire a proceselor în vremea când nu se cunoștea autoritatea lucrului judecat. Procesul începuse înainte de anul 1725, de când cunoaștem o sentință [doc. 5]. Moșnenii înfrânți, îl reluaseră sub Const. Vodă Mavrocordat [1735—1741], dar ajunseseră la o învoială cu boerii Poenari. Aceștia neînțelegându-se între ei, învoiala căzuse și moșnenii reîncepuseră procesul. Se judecaseră înaintea marelui vornic și pierduseră. Găsiseră apoi alte acte și începuseră din nou procesul. De astă dată căzuseră la învoială cu unul dintre Poenari care, în schimbul unui folos particular [cf. No. 17], se angajase, fără cădere, și în numele rudelor lui. Acestea nerecunoscând tocmeala, procesul se judecase iarăș de doi din boerii divanului și tot moșnenii pierduseră. În sfârșit se prezintă în fața lui Vodă, care-i trimise în judecata complectului divanului. Învingi de cheltuelile ce făceau și de necesitatea de a se întoarce la treburile lor, moșnenii fac o nouă tranșacție cu boerii Poenari.

Cu aceasta însă, pricina tot nu s'a sfârșit. Într'adevăr, tranșacțiile se încheiaseră și în numele lui Barbul, fiul răpos. Constantin Poenaru clucer za arie, pe când era încă minor [Vezi No. 16 și 17]. Devenind în curând vârstnic, porni judecăți și cu rudele și cu moșnenii cari se împăcaseră pe socoteala lui. Acest Barbu Poenaru a fost cel dintâi căruia i s'a zis și Almăjanu, după moșie. El și-a apărut cu îndârjire interesele și a chiar sporit moștenirea părintească.

9. Avem de la 22 Sept. 7257 (=1748) o poruncă de la ispravnicul județului către oamenii din Almăj: „în anul trecut voi *ca niște silnici și mojici groși, tari de cap*, v'ați făcut singuri stăpâni . . . ; dijma ce va fi, să o strângă Barbul Poenariul și după ce veți strânge bucatele, atunci să vă sculați să veniți cu Barbul Poenariul înaintea noastră să vă luăm seama, . . . , iar nesupunându-vă . . . , cu slujitori veți fi aduși și vă vom pedepsi cu bătae“. Semnat: Petre biv vel clucer za arie.

10. De altă parte, la 16 Fevr. 7257 (=1749) Ianache Hrisoscolev, vel ban al Craiovei, chiamă pe oamenii din Almăj să se înfățișeze cu cărțile lor, spre judecată cu Gheorghe Poenariul și cu ceilalți boeri Poenari.

11 La 23 Martie 7259 (=1751) Barbu Poenaru jeluște marele ban: „să am dreptate cu d-lui Gheorghită Poenaru și cu frații d-lui, că eu rămând copil mic sărac de părinți și cu multă datorie . . . am vândut niște petece de moșie . . . , numai ce am rămas cu moșia Almăju în care am cășcioare și vișoare și chipul de iconomie aici îmi este . . . și într'această moșie Hal-măju sânt ale mele 7 părți și a d-lui Gheorghită Poenariul și cu

toți frații d-lui, o parte⁸⁾); acum s'au sculat Dumitrașco fratele lui Gheorghită și vine să-și facă casă pe această moșie în seliștea mea, lângă casa mea [Să fie poruncă] să-și ia d-lor un boer și eu alt boer să meargă să măsoare moșia". Porunca lui Ianache Hrisoscolevu, vel banul Craiovei, glăsuește: „De vreme ce ai 7 părți, . . . și vărul tău Gheorghită cu frații d-lui, o parte, adică a opta parte, să arăți porunca aceasta la Dumitrașco brat Gheorghită cum să nu-și pue casa lângă casa ta, iar nesupuindu-se poruncii, se va aduce cu treapă".

12. Zapisul lui Toderașco Fărcășanu la mâna d-lui Barbului Poenariul [Almăjanu] biv vel șetrar că i-a vândut părțile sale de moșie din Almăj, însă a opta parte⁹⁾ ce au avut-o de moștenire răpos. socru-său Costandin Poenaru Spineanul, precum și o particică pe care acesta o cumpărase dela d-lui Matei Poenariul Verdeș și o jumătate de particică pe care acelaș socru o cumpărase de la llinca ce au ținut-o Ștefan Poenarul și de la fiu-său Costandin, toate pe bani gata taleri 70 tocmai. Noembrie 4, anul 1771. Martori: Costandin Gi[anoglu?] biv vel cămăraș, Gheorghe Poenaru, Nicolache, Dumitrașco Poenaru, Ioan Zătoreanul.

13. Zapis prin care Costandin Poenaru, Iordache Poenaru, Istrate Poenaru, vând vărului lor șetrarului Barbului Poenarul [Almăjanu] toată partea lor din moșia Almăjului pe bani gata taleri 25. Fevr. 16, anul 1777. Martori: Barbul clucer, Costandin Poenarul, Pătrasco [sic, recte Tudorașco] Fărcășanul.

14. De la divanul Craiovei. Avut-a judecată înaintea noastră d-lui Barbul Poenariul biv vel șetrar cu Tudorașcu Fărcășanul postelnicul, zicând șetrarul că a împrumutat cu taleri 50, cu zapis din 1771 Nov. 3 pe Fărcășanu. [Vezi No. 15]. Șetraru a spus că nefiind sat pe moșia Almăju și d-lui rămâind mic de părinți, moșia era înrădăcinată cu măracini și cu pădure fără nici un fel de venit și când a venit în vârstă s'au apucat de au curățit moșia cu țigani ce au avut și prin chiverniseală au făcut și sat. Judecata osândește pe Fărcășanu să plătească datoria de 50 taleri, cu dobânda la zece unul. Semnați: Teodorache [Negri] clucer, caimacam; Ștefan Bibescu; Ioan Glogoveanu serdar; Ioan Brăiloiu sluger. 1778 Ghenarie 15.

15. Anaforaia lui Teodorachi [Negri] clucer, caimacam al Craiovei, către Domn, 18 Mai 1778, pentru jalba ce au dat la Domn Tudorașco Fărcășanu, postelnicul din Craiova, împotriva d-lui șetrarului Barbu Almăjanul, că luând și Fărcășanu moșie de zestre în hotaru Almăju, din opt părți o parte și jumătate, i-a mâncat Almăjanu tot venitul și după partea lui. Fărcășanu a arătat că jăluind la d-lui Banul Ianacache [Hrisoscolevu], ar fi

8) Nu se vede prin ce împărțiri ale moșiei se ajunsese la aceste proporții. Cf. și No. 12 și 15.

9) In doc. No. 11 se zice că a opta parte aparținea la 1751 lui Gheorghită Poenaru și fraților lui. Cf. și No. 15.

fost poruncă sau să-i plătească Almăjanul venitul, sau să vie la divan, și Almăjanul l'ar fi purtat cu vorbe. La anul 1771, în vremea răzmiriții, fiind în țara nemțească, a cerut Fărcășanu lui Almăjanu să-i dea ceva pentru venitul moșiei și n'au vrut; și având păs mare de bani, i-au vândut partea lui de moșie în taleri 70, și tot atunci s'au împrumutat la d-lui de taleri 50 fără de dobândă, cu soroc până în 2 luni socotind că după ce va eși aici în țară își va căuta cu d-lui pentru venitul moșiei și viind aici zice că nu și-au putut căuta, fiind boer și dând jalbă la Domn, a fost orânduit la divanul Craiovei și nu și-a aflat dreptatea. Acum Domnul a poruncit caimacamului să trimită amândouă părțile la divanul din București, de oarece Fărcășanu „nu este odihnit și face *apelatie*”. Caimacamul trimite Domnului „copie după condică de judecata ce au avut” la Craiova și adaogă: „Veți ști, Măria Ta, că scoposul jăluitoareului [Fărcășanu] nu este altceva [decât că] știind că [Almăjanu] este boer și pentru taleri 50 nu poate a veni [la București] că cheltuește mai mult, socotește a-l păgubi” [pe Almăjanu]. Osebit de aceasta, Tudorașco Fărcășanu a mai jeluit și pentru frate-său Radu Fărcășanu, pentru iconomia părintească, dar l'au apărât judecata și pe acesta, fiind că avea hrisov de la răpos. Grigore Vodă Ghica cel Bătrân [1733—5 și 1748—1752]. De altfel acest frate Radu „sunt zece ani decând zace pe așternut și nu are pe nimenea să-l caute, fără de cât un copil al lui care au eșit vechil la judecată; a lipsi de lângă dânsul și a veni la București, poate să i-se întâmple [lui Radu] moarte, ci va mai fi îngăduială cum au fost aproape de 30 de ani, de la Grigorie Vodă [Ghica] până acum, de nu și-au mai căutat [Tudorașcu drepturile], până doară îl va erta D-zeu pe frate-său și își va căuta cu nepotu-său”.

Asupra acestui raport, Domnul Alexandru Ipsilanti la 25 Iulie pune apostila că bine au judecat d-lui caimacamul dinpreună cu ceilalți judecători ai Craiovei, atât pentru venit să fie apărât șetrarul Almăjanul, cât și pentru acei taleri 50 poruncim d-tale caimacamul Craiovei să faci împlinire [de la Fărcășanu] Asijderea și pentru pâra asupra frate-său Radu, poruncim ca după părerea d-lui caimacamului să se urmeze.

16. Barbu Poenaru [Almăjanu] șetrar jeluște la Domn înpotriva lui Mihai, Costandin și Matei cu cetașii lor, că având pricină de judecată cu dânsii la divanul Craiovei pentru moșia Almăju, unde este căminul părintesc, nu și-a aflat dreptatea, divanul punând temei pe *un zapis de învoială* „*ce l'au făcut niște unchi ai mei la mâna d-lor, iscăbindu-mă și pe mine fiind nevârstnic*”. [Vezi No.]. Poate dovedi că acești cetași i-au furat cărțile de stăpânire, unul din ei fiind slugă la părinții lui. Domnul trimite jalba în cercetarea veliților boeri, cari vor face analoră. 1781 Martie 23.

17. Dumitrache [Ghica] vel ban către: d-ta polcovnice Costandine Poenarule și d-ta Safto Poenăreanco [*sic*], înștiințăm d-voastre că la Măria Sa Vodă au dat jalbă d-lui șetraru Barbul

Poenarul pentru Mihai, Costandin și Matei Almăjani și satul Almăjul sud Mehedinți, pentru o moșie Almăjul ce arată că i-o stăpânesc acești Almăjani fără nici o dreptate. Almăjani au arătat un zapis iscalit de Matei Poenarul ¹⁾ soțul dum. [*sic*] și feciorul lui [loc alb] Poenaru, în care se vede că au iscalit acel Matei Poenaru și pe șetrarul Barbul, care pe acea vreme nu putea avea decât cel mult zece ani. Zice șetrarul Barbu că pe acea vreme nici carte n'au știut. Deosebit de aceasta, Matei Poenarul soțul dum. [*sic*] au iscalit în acel zapis rău și fără orânduială, pentru că îl dovedește însuș mărturia tatână-său că este mincinos, căci tatâna-său și toți Poenarii, la judecata administrației chesaricești au primit carte de blestem și au mărturisit că nici decum acești Almăjani parte într'acel hotar Almăjul nu au [actul No. 5], iar acel Matei Poenarul soțul dum. dă mărturie împotriva mărturiei tatâna-său și a moșilor lui, făcându-i părtași pe Almăjani la acea moșie. Ni arată șetrarul Barbu Poenarul că acel Matei Poenarul la moartea sa au mărturisit păcatul său, atât către d-ta Costandine Poenarule i către maică-ta Safta, cum și către duhovnicul său, arătând adevărul că luând taleri 270 de la acești Almăjani au năpăstuit pe șetraru [atunci minor], dându-i moșia sub stăpânirea Almăjanilor. Așa dar, amândoi, împreună cu duhovnicul ce-l va fi spovedit pe soțul dum. la moartea lui, să plecați de la Craiova, luni după duminica Tomei, ca să veniți aici, fiind că sunteți foarte trebuincioși la judecată, iar mai vârtos acelu duhovnic îi veți arăta că cu blagoslovenia P. S. S. părintelui mitropolitul, are voe să mărturisească adevărul la judecată, ca unul ce, fiind parte bisericească, datorie are să scoată sufletul acelu răposat de supt păcat. 1781 Martie 24.

18. Zapisul lui Costandin Poenarul la mâna nenei Barbului Poenarul biv vel sluger, văru-meu, că având d-lui parte în moșia Sularii, care moșie am vândut-o eu d-lui slugerului Ștefan Crăsnariul, atât partea mea cât și partea văru-meu d-lui slugeru, m'am învoit cu d-lui de i-am dat, pentru partea d-lui ce am vândut-o, jumătate de părticică ce am avut în hotarul Almăjului. I-am mai dat și părțile ce am avut în locul de vie de la Porceni, însă partea mea și partea unchiu-meu Matei și partea unchiu-meu Mihai. 1782 Aprilie 4.

Indată ce Barbu Poenaru Almăjanu moare, moșnenii profită pentru a-și reînoi revendicările față de o văduvă, care se va dovedi însă tot atât de energică pe cât fusese soțul răposat.

19. La 13 Sept. 1785 Catrina Poenăreasa slugereasa jeluște lui Gheorghe Suțu biv vel clucer, caimacamul Craiovei, împotriva moșnenilor Almăjani, Matei Răvigan și Mihai cu cetașii lor, cari au încalcat un codru de loc, socotind că acum că a murit soțul Catrinei, nu va mai fi cine „să caute“. Cere caimacamului să delege pe clucerul Corniță Brăiloiu să cerceteze la fața locului.

10) Menționat în actul de sub No. 8.

Caimacamul poruncește moșnenilor ca după culesul viilor să vie la judecată, aducând cărțile ce vor avea.

20. La 12 Mai 1786 se constată că s'a făcut cercetare la fața locului de către Matei Sălcianu vtorii vistier și de clucerul [za arie] Chiriac [Găianu] și că nu s'a putut ajunge la înțelegere, încât o judecată e necesară. In cercetare se pomenește și de Gheorghe Crăsnarul ot Mălăești și de răpos. medelnicer Gheorghîță Poenaru.

21. Carte de judecată a divanului Craiovei în această pricină, 1786 Iunie 12. Slugereasa Poenăreasa a fost reprezentată în instanță prin Gheorghe Crăsnaru. Se vorbește de răpos. medelnicer Gheorghîță Poenaru, care avusese parte în Almăj, după cum răpos. sluger [Barbu] Poenaru avusese parte în Urzica și făcuseră schimb la leat 7262 [=1754] Iunie 20. Semnează: Costache Gherache, post., caimacam; Barbul Știrbei vel clucer; Hagi Stan Jianu paharnic, Ioan Brăiloiu stolnic, Șerban Otetelișanu stolnic.

22. Zapis de înțelegere între moșneni și slugereasa Catrina Poenaru, întărit de Barbu Otetelișanu și Ioniță Buzescul, cluceri za arie, 1786 Aug. 30.

23. Cu toată această înțelegere, moșnenii reînoesc judecata sub Vodă Mavrogheni, care la 22 Nov. 1786 le întărește stăpânirea pe jumătate din cele 15 fălci care făceau obiectul revendicărilor lor pe temeiul transacției de la 1747 [vezi No. 8]. Barbu Otetelișanu, clucer za arie, merge la fața locului la 10 Fevr. 1787, din ordinul caimacamului Craiovei Costache Gherachi.

24. La 28 Mai 1792 Catrina Poenaru slugereasa cere dreptate de la caimacamul Craiovei „acum fiind că s'au luminat țara cu pace și Măria Sa Vodă s'au milostivit către toți de a îndrepta năpăstuirile și adichiile [nedreptățile] Mării Sale Mavrogheni“, în vremea căruia moșnenii profitaseră de văduvia ei pentru a-i răpi un codru de loc. Caimacamul volnicește o „cătăna“ să aducă pe Almăjani la judecată.

25. La 9 Noemvrie 1792, Catrina Poenaru se adresează în aceeaș pricină către Domn, care poruncește caimacamului Craiovei Costache Gherachi, biv vel spătar, să cerceteze împreună cu Ștefan Pârșcoveanu biv vel vornic și cu ceilalți divaniști.

26. La 1 Sept. 1793 moșnenii Almăjani restituie Catrinei Almăjanu cele 7½ fălci ce stăpâneau „fără dreptate“ din vremea lui Vodă Mavrogheni.

27. La 1 Sept. 1793, 8 Iulie 1794 și 25 Martie 1796, slugereasa Catrina cumpără și alte porțiuni de la moșnenii din Almăj.

28. „Oamenii locuitori“ din Almăj încheie cu slugereasa Catrina Almăjanca un zapis, prin care sunt *învoiți să sădească vii pe moșia d-ei*, fără a le putea vre-odată vinde decât d-ei, sau dacă d-ei nu vrea să cumpere, numai „răzorașilor noștri“. Vor da otașina după obiceiul pământului, cum este și pe la alți boeri. 1797 Ghenarie 6.

29. Abia triumfase de moșneni, Catrina Almăjanca are pricină cu un boer vecin, Ghiță Coțofeanu. La 4 Nov. 1799 ea jeluește lui Vodă că acesta de doi ani tot cosește o livadă a ei și încă „trimitând un car al meu să-mi tae nuele după moșia mea, au trimis d-lui vânători și mi-au bătut țiganii și mi-au luat caru și-l ține în curtea d-lui..... *De sunt văduvă săracă și scăpătată, cu păcat este să-și facă d-lui răs și bătae de joc ; de am stricat cevaș, să-și caute cu divan și să mă pedepsească, dar nu să mă prade d-lui hoțește și să-și facă judecată singur.....*“ Vodă Alex. C. Moruzi însărcinează pe biv vel post. Nicolache [Zagorianul], caimacamul Craiovei, să cerceteze pricina.

30. La 1800 Martie 12, pricina se judecă de divanul Craiovei, fiind de față șetrarul Ghiță Coțofeanu și Dincă Almăjanu, fiul și vechilul slugeresii Catrinei. Se hotărăște o cercetare la fața locului. Semnează : Nicolache caimacam, Ioan Glogoveanu, Barbu Știrbei, Cornea Brăiloiu.

31. La 28 Martie următor, episcopul Nectarie de Râmnic dă carte de blestem pentru aflarea adevărului în pricina cu livada.

32. La 11 Fevr. 1811 un Radu din Almăj dă zăpis coconului Dincă Almăjanul că-i vinde o curea de moșie părintească, pe care Barbu, fratele lui Radu, o vânduse coconului Dincă, dar pe care Radu o răscumpărare cu drept de protimisis.

33. La 20 Nov. 1813 Constantin [Dincă] Almăjanu biv vel medelnicer, jeluește din Craiova către Domn contra unui Badea Mazilu din Almăj, Mehedinți, care a cumpărat, fără știrea lui, moșie de la niște moșneni din Almăj și nu vrea să le lase răscumpărate prin protimisis. Cere medelnicerul să fie autorizat caimacamul Craiovei să cerceteze și pricina aceasta odată cu îndreptarea ce el urmează să vie să facă, împreună cu clucerul Corniță Brăiloiu, a hotarului moșiei Almăjul de jos despre șetrarul Gheorghită Socoteanu [*sic*, recte Coțofeanu, vezi No. 30]. Domnul pune apostilă să se judece pricina de divanul Craiovei.

34. La 25 Ghenarie 1817, Constantin Almăjanu, acum biv vel paharnic, cere voe Domnului să facă bălci anual la moșia Almăju, în ziua de 24 Iunie. Chestia a fost rânduită în cercetarea divanului Craiovei, care a opinat favorabil și Domnul a întărit, dar autorizarea totuși n'a venit. Domnul confirmă autorizarea la 4 Fevr. de oare ce bălciul nu era cu „supărare la altele mai vechi, nici cu împotrivire la nizam“. Caimacamul Craiovei, spatarul Costache Suțu, se va conformă.

MOȘIA ȘITOAIA

Câte-va acte privitoare la această moșie craiovească figurează în condică, pentru că era în hotar cu Almăju, așa că se nășteau inevitabilele conflicte de vecinătate, și pentru că Barbu Poenaru Almăjanu a intrat în stăpânirea unei porțiuni din Șitoaia pe urma unei zalogiri ce-i făcuseră moșnenii Hobeni.

35. Porunca boerilor divanului Craiovei către zece megiași

că fiind pricină între Poenari și Gheorghită Șitoianu pentru hotarul dintre Șitoae și Almăj astfel cum l'au așezat 6 boeri hotarnici, la un codru de loc unde s'a cuprins o cârciumă a Poenarilor în hotarul Șitoaei, au zis Poenarii că n'au spus adevărul cei 2 oameni aduși de Șitoianul și au cerut pe cei 10 megiași ca să arate ei semnele cele vechi. „Ci iată că de iznoavă am rânduit 3 boeri dintr'acei 3 [sic] ce au fost la hotărnicia de pe urmă, anume Matei Pădeanu și Sandu Podbăniceanu și Barbul al lui Bălaci...; să căutați să vă adunați câte 10 deplin înaintea zișilor boeri și vor aduce și pe acele 2 mărturii ale Șitoenilor, să vă dați cu dâșii la ochi și întâi să primiți carte de blestem“. 1747 Dec. 8. Semnați: Costandin Strâmbeanu, Fotache comis, Dumitru [Gianoglu] biv vel șetrar.

36. Gheorghită Crăsnaru vtori comis și Staico Golumbeanu, fiind rânduiți din porunca lui Dumitrașco Sturdza vel ban, să vie la Șitoaia să aleagă părțile după cartea a 12 boeri de la leat 7255 [=1747] Iunie 3, au întrebut pe Șerban Hobeianul și pe Matei Lipoveanu ce ține pe jupâneasa Anița ce au ținut-o paharnicul Gheorghită Șitoianul. Matei Lipoveanu era tatăl vitreg al Păunei Șitoianu, fata lui Gheorghită. Acesta a avut o soră, Stanca, soția lui Matei Giulescu. 7269 [=1761] Mai 26.

37. Cartea lui Alex. Scarlat Ghica Vodă către 24 boeri hotarnici. A dat jalbă Barbul Poenaru [Almăjanu] biv polcovnic, că s'au sculat Gheorghe Șitoianu paharnic cu cetașii lui și au luat 12 boeri de le-au hotărât moșia Șitoaia ce este alături cu moșia Almăju a polcovnicului și el fiind atunci fără de vârstă, i s'a împresurat un codru de loc cu vad de moară în apa Jiului și altul pe din sus de boerii Coțofeni. De asemenea jeluește polcovnicul Barbu că și în sud Dolj, pe Amaradia, la Mălăești, câțiva stânjeni ce a cumpărat în urmă sunt nehotărâți. Cei 24 boeri să cerceteze aceste pricini. „Numai să căutați să nu faceți hatâr sau voe veghiată câtuș de cât ca să se năpăstuiască vre-o parte, însă urmați cu dreptate..... ca în urmă între dâșii pricină să nu mai fie“. Mai 28 leat 1767.

38. La 15 Iulie 1769 Constandin Hobeianu și Petre Hobeianu dau zapis polcovnicului Barbu Poenaru [Almăjanu] că fiind ei datori la Mola Mustafa taleri 240, care bani au fost luați cu chezașia d-lui și *apucându-i numitul neguțător pentru bani și văzând ei că va să-i pue la închisoare*, au căzut cu mare rugăciune la d-lui polcovnicul de li-a făcut bine cu acești bani de li-a dat taleri 240 de s'au plătit de neguțătorul turc, pentru care au pus zalog la d-lui stânjeni 300 din moșia Șitoaia, moșie ce Petru Hobeianu, fratele mai mic, o are de zestre de la maică-sa [sic] Ilinca. Dobânda va fi la zece, doi, iar Hobenii vor lua venitul moșiei. Martori: Const. Racoviceanu șetrar și Gheorghe Crăsnaru. Și am scris eu Ioniță Brătășanu biv treti logofăt.

La 18 Martie 1766 se face următorul adaos la zapis: Neputând noi face banii la sorocu acestui zapis și mai trecând 7

ani, să stăpânească d-lui [polcovnicu Barbu Poenaru] acești 300 stânjeni.

39. Carte de judecată a divanului Craiovei. D-lui Barbul Poenaru biv vel șetrar a avut judecată cu Const. și frate-său Petru Hobeni, zicând că n'a primit banii și că Hobenii au mai și vândut din moșia zălogită 200 stânjeni la Gheorghită Jianu. Hobenii au răspuns că zălogul nu este adevărat, că au luat de la Poenaru numai 200 taleri, nu 240. Se mai judecaseră anul trecut și se hotărâse că vor plăti *dobânda numai de unu la zece „după cum este și luminata poruncă mării sale lui Vodă“*. Se constată însă că au avut 3 soroace și totuși n'au plătit; rămâne deci ca Poenaru să stăpânească cei 300 stânjeni. 1776 Mai 13. Manolache Romaniti paharnic, caimacam; F[ota] Vlădăianu pah., Ștefan Bibescu.

40. Zălogul Hobenilor către șetrarul Barbu Poenaru, că având ei trebuință de bani i-au mai vândut 60 stânjeni moșie în Șitoaia, alătura de cei 300 stânjeni vânduți mai dinainte, pe taleri 2 de fiecare stânjen. 1776 Mai 18.

41. Zălog al lui Petru Hobeanu către biv vel șetrarul Barbu Poenaru, în pricina celor 300 stânjeni din Șitoaia [vezi No. 39], că au intrat mijlocitori între ei: serdarul Andronache, șetrarul Gheorghită Jianu, vtorii logofătul Costache Jianu, polcovnicul Const. Poenaru, polcovnicul Matei Filișanu și polcovnicul Scarlat. Cei 300 stânjeni vor fi socotiți câte 2 taleri. 1781 Iunie 6. Această învoială se adevărește de Nicolae Dudescu vel ban, Pană Filipescu vel logofăt, Ștefan Pârșcoveanu vel vornic.

42. La 17 Noemvrie 1781, Hobenii dau zălog slugerului Barbu Poenaru că având ei *pod pe apa Jiului* ce iese dincoace în moșia d-lui, s'au așezat cu d-lui să-i dea pe an câte taleri 10 până își va face și d-lui pod, iar nefăcând pod și trebuindu-i podul lor, să-l ia și să fie seamă dintr'acești bani [pentru achitarea prețului prevăzut în actul de sub No. 41].

43. Hotărnicia părților din Șitoaie, făcută la 28 Oct. 1784 de Ioan Otetelișanu șetrar, din ordinul biv vel banului Craiovei Ianache Hrisoscoleu, după cererea postelnicelului Gheorghită Socoteanu și a jupănesii Aniții Șitoencii. Avea Socoteanu moșie în Șitoaia și de zestre și de cumpărătoare cu protimisii de la Anița Șitoianca. S'au înfățișat o carte de hotărnicie a 12 boeri de la 7255 [= 1747] Iunie 3 și o carte a 2 boeri, Gheorghită Crâsnaru biv vtorii comis și Staico Golumbeanu de la 7269 [= 1761, cf. actul de sub No. 36]. Se trag hotărele după arătarea lui „Matei stuparul“.

44. După moartea lui Barbu Poenaru-Almăjanu, la 1784, văduva lui Catrina nu lipsește de a avea pricini și pentru moșia Șitoaia.

La 17 Mai 1785, Hobenii dau zălog Catrinei slugeresii că având ei un pod umblător pe apa Jiului, pod ce iese și pe moșia d-ei, s'au așezat cu d-ei ca să fie tovarăși la acel pod și dacă podul se va prăpădi să facă împreună altul. Au tocmit ve-

nitul podului de la Sf. Gheorghe până la anul, taleri 30 și ce trecătoare va avea d-ei, însă cu răvașele d-ei, iar fără răvașe să nu fie volnici - a trece. Martoră: Maria Crăsnăreasa [cf. No. 42].

45. De la judecătoria a patra [sic], adică de 4, din Craiova. D-lui Gheorghită Socoteanu au jeluît la d-lui Gheorgache Suțu biv vel clucer, caimacamul Craiovei, că răpos. sluger Barbu Poenaru a cumpărat o parte de moșie din hotarul Șitoaia de la Petru Hobeanu, care moșie a fost hotărâtă și împărțită de ani 38 [vezi No. 36], dar răpos. Poenaru s'a întins și în moșia lui Socoteanu, pentru care acesta s'a jeluît mai nainte și lui Vodă și fostului caimacam banul Ianache Hrisoscolev [vezi No. 4]. Fiind că slugereasa Catrina Poenaru a arătat că vechil nu are să stea în judecată pentru d-ei și că este bolnavă, s'a hotărât ca judecătoria s'o cerceteze la d-ei. S'a făcut la 21 Mai 1785 o hotărnicie semnată de clucerul Radu Băbeanu și vtori vistier Matei Sălcianu din partea lui Socoteanu și de vtori log. Cost. Poenaru din partea slugeresii. Judecata se pronunță asupra cheltuelilor făcute de Socoteanu cu hotărnicile, asupra venitului incasat de răpos. Barbu Poenaru din partea cutropită și asupra venitului podului peste Jiu. Se citează condica pravilnicească [a lui Ipsilanti], punct 5 din partea „pentru hotărnicii”. 1785 Aug. 30. Barbul Otetelișanu clucer za arie, Vlăduț Tet[o]ianul clucer za arie.

Urmează mențiunea din partea divanului Craiovei: Cu această carte de alegere ce din porunca noastră s'au făcut de către d-lor boerii ot judecătoria de 4, au ieșit față și înaintea noastră Gheorghe Socoteanu cu Dumitrașco Poenaru vechilul d-ei slugeresii Catrinei Poenaru. 1785 Sept. 4. Gheorghe Suțu biv vel clucer, caimacam; Ion Glogoveanu, Ioan Brăiloiu stolnic, Șerban Otetelișanu stolnic.

46. Impăcarea între Gheorghe Socoteanu post. și slugereasa Catrina Poenaru la 29 Iulie 1786. Socoteanu se plânsese lui Vodă Mavrogheni, care poruncise „cu Oancea aprodu vătășesc” ca părțile să se înfățișeze la divanul Craiovei și cum se va judeca să se facă și împlinirea, iar dacă părțile nu se vor odihni, să fie aduși cu mumbașir la București. Pentru a evita cheltueli și pierdere de vreme, părțile se înțeleg ca Socoteanu să primească 225 taleri. Acest așezământ se întărește la 30 Iulie de divanul Craiovei: Costache Gherache post., caimacam; Costandin Gianoğlu biv vel clucer, Barbu Știrbei vel clucer, Gheorghe Bengescu paharnic, Ioan Brăiloiu stolnic.

47. Adeverința podarilor [cf. No. 44] dată slugeresii Catrinii Poenaru Almăjanca, cum că stăpânii noștri s'au învoit cu d-lui post. Gheorghe Socoteanu, că având un vad la Jiu pe moșia d-sale, să facă un pod, iar d-lui Socoteanu ni-a poruncit să mutăm podu mai la deal de moșia d-ei slugeresii și d-ei ne-a apucat pe noi și am plătit avat d-ei. Fevr. 11, anul 1788. Matei Mititelu. Matei podaru, Costandin podaru, Anastasiu dulos su [sluga ta] martiros, Dumitru isprăvnicel martor.

Așa dar abia se isprăvise cearta între slugereasa Catrina Poenaru și Gheorghe Socoteanu pentru moșie, începe alta pentru un pod. Puțin după aceasta Catrina jeluește iar caimacamului Craiovei, la 2 Mai 1791, că Gheorghe Socoteanu a mutat și pietrele de hotar.

48. La 6 Iulie 1793 Catrina Poenaru arată hatmanului Costache Caragea, caimacam al Craiovei, că Gheorghe Socoteanu s'a întins în moșia ei și că „*satul din pricina lui mi se sparge*“. Cere să se delege clucerul Cornea Brăiloiu și vtori log. Const. Poenaru să facă delimitarea. Caimacamul delege pe acești boeri ca să aplice hotărnicia făcută de curând [lipsește din condică], iar dacă părțile nu se odihnesc, să le cerceteze cărțile și să facă o nouă hotărnicie, și dacă nu se mulțumesc nici cu aceasta, să-i aducă la divan.

49. Pricina nu se isprăvise nici la 6 Aug. 1803, când slugereasa Catrina Poenaru se plânge la Domn contra lui Gheorghe Socoteanu. Arată că s'au făcut două hotărnicii și că s'a iscălit zapis de înțelegere, să nu se mai întinză unul în hotarul celuilalt, și totuși Socoteanu o cutropește. O mai și împiedică să-și facă pod chiar pe moșia ei. Se judecă de 19 ani, de când a murit soțul ei, „și nu mă pot izbrăni; *în credință dumnezeiască de nu mi-am urât și viața și casa și tot, și îmi vine să fug, să năpustesc, că nu mai pot umbla prin judecăți la această vârstă*“. Vodă poruncește caimacamului Craiovei să cerceteze.

50. La 3 Iulie 1804, Catrina Poenaru se jeluește în acelaș sens la Costache Gherache, biv vel hatman, caimacam al Craiovei, contra medelnicerului Gheorghe Socoteanu.

51. Acest lung proces nu se sfârșește de cât de fiul Catrinei. La 2 Iulie 1816, Gheorghe Socoteanu medelnicer dă zapis paharnicului Const. Almăjanu, că la hotărnicia făcută acum la hotarul moșiei Șitoaia de Iordache Otetelișanu, a rămas mulțumit pe trei trăsuri, iar pentru a patra trăsură fiind multă prigonire între ei, cad acum la învoială. Martori: Ioan Otetelișanu, Gri-gore Otetelișanu.

de I. C. Filitti

.....

Condica Poenarilor-Almăjani

MOȘIA CIOVÂRNĂȘANI

52. Eu jupâneasa Dospina, fata Radului post. din Bârsești și cu soțul meu Vlăsan, dăm zapis la mâna vărului meu Mihai post. ot Ohabă că i-am vândut o parte de moșie din Ciovârnășani, a pătra parte, cu toți *rumânii*, pre nume..., și de moșie și de legătură și i-am vândut de a mea bună voe, cu știrea tuturor fraților și a verilor, drept ughi 42 și am luat banii deplin în mâinile mele. Martori: Mihart cluceru, Lațco comis, Dumitrașco clucer ot Spineni, ot Stângace Nicola post., Buliga căpitan, spătăreasa Hârșova¹¹⁾, Preda spătaru, [Corbeanu-Buzescu ot Cepturoae], Mihart clucer [ot Șitoae], ot Miară Dima post., ot Albești Ianea căpitan, ot Braloștița Drosul post., popa Dumitru ot Coțofeni, Bogdan banul, și peste acest zapis să-și facă și cărți domnești și am scris eu Vlăsan log. ot Albești, cu zisa d-lor. 7146 [= 1638] Aprilie 27.

53. Eu jupâneasa Radae și cu feciorii mei anume Preda și Lăpădat, feciorii lui Constandin carele mi-au fost soție, frate jupânesei Tomanei, dau zapis la mâna lui Mihai post. ot Ohabă, că i-am vândut a patra parte din Ciovârnășani și 4 rumâni anume... și câți se vor mai afla și de moșie și de legătură... cu bani gata 5580 și acești bani sunt luați pe ceară¹²⁾ oca 50. Martori Dumitrașco post. nepotu spătăresii¹³⁾, Ion pah., din Drăgănești Mihai post., din Văgiulești Ion, din Turceni [loc alb] și Eremia, Preda din Ohabă, Nica vătaful, și am scris eu Mareș. 7147 [= 1638] Dec. 12.

54. La 1639 începe cumpărături în Ciovârnășani. Buliga căpitanul.

Eu Mihai cu frații mei anume Nanul și Răduța, feciorii lui Staico din Ohaba, dăm zapisul nostru la mâna d-lui Buliga căpitanul, că i-am vândut satul Ciovârnășani și cu rumânii anume... Martori: Nicola post. ot Cereșneni, Giurca ot Budișteni i brat ego Nicola ot tam, Pătola vătaful ot Gerov, Radoslav vătaful ot Halănga, Gateș post. ot Șerica, Nișul ot Cotești i Vlădica post. ot tam. Mai 14 văleat 7147 [= 1639].

11) Cred că nu poate fi decât văduva lui Mihai Coțofeanu, vel spătar 1631—6, a cărui soție se numea Hârșova.

12) La 1672, un doc. vorbește de cântarul de miere, taleri 2.

13) Probabil al Hârșovei de la No. 52. Trebuie să fie Dumitrașco Spineanu sin Dumitrașco cluceru.

55. Matei Basarab Voevod. Această poruncă a D-nieî mele boerului D-niei mele Buliga vel căp. za dorobanți, din Ciovârnașani sud Mehedinți, pentru moșie în Ciovârnașani, partea lui Dragotă toată, însă să împărțească cu frate-său Bălaci a patra parte de sat din Ciovârnașani, pentru că această moșie au fost dat și miluit Dragotă la moartea lui pe nepoata lui Voica la leat 7130 [= 1622] și tot au fost pe seama ei cu bună pace, iar în urmă Voica a vândut această moșie acum în zilele D-niei mele Buligăi căp. drept ughi 38 gata. Și iar a cumpărat Buligăi căp. dela Voica fata Oprei din Meriș, toată partea, drept ughi 24. Și iar dela Bălaci din Căz[ă]nești *toată partea lui de moșie dintr'un teiu* drept 3000 aspri gata. Și iar a cumpărat dela Costea din Drăgotești toată partea lui din Drăgotești și din Zăgujani și *un teiu în seliște pentru casă și plai pentru vie*, drept 5000 aspri gata. Și iar a cumpărat moșie în Zăgujani dela Toma feciorul lui Ștepan, nepotul Perfei din Drăgotești, însă partea lui, *a șasălea holdă*, ori cât se va alege. Și iar să-i fie moșie în Drăgotești, însă partea Gherghinei roșul, *a treilea holdă* de peste tot locul, pentru că le-au cumpărat *drept un cal bun la vremea de oștire*. Și iar a cumpărat moșie în Similești dela Frățilă al Neagului și dela feciorul lui, Seman. Și iar să-i fie moșie în Gârbovăț, însă partea Tomei din Bălăvănești, pentru că i-au dat Toma această moșie pentru că *i-au scos capul dela periciune și dela moarte rea*. Și iar să-i fie moșie în Tămșești dela Vlaico, partea lui Ștefan ieromonahu, pentru că au fost a lui Ștefan ieromonahu și *au fost căzut în gloabă de hoț pentru un stup la Buliga căp. și i-au fost la cap* [sic]. Și iar să-i fie un rumân anume Tudor Ceapeș și cu feciorii lui, pentru că acest om *au fost căzut într'o urgie la jupân Ghiorma [Alexeanu] vel ban al Craiovei și au stăut de periciune, iar Buliga căp. el i-au scos capul de au dat ughi 30*. Și iar să-i fie un rumân anume Alexandru, cu muerea lui Mușă și cu feciorii lui și cu toată moșia lui din Grigorești la Meriș, *pentru că l'au scos Buliga căp. din pușcărie de au dat ughi 30*. Și iar să-i fie un rumân anume Țfetco și cu feciorii lui, pentru că au fost rumân de moștenire Buligăi căp. din Trăstăni, apoi el *i-au scos capul dela perire cu ughi 32 dela Radu căpitan*. Și iar să-i fie dela jupâneasa Călina a jupân Barbului paharnic Brădescul și dela feciorul ei Preda post. o țigancă anume Neacșa și cu feciorul ei Ion, drept 5000 aspri gata. Martori: Ghiorma [Alexeanu] vel ban, Dragomir [fratele Doamnei Stancăi a lui Mihai Viteazul] vel dvornic, Radul [Cocorăscu] vel loğ., Stroe [Leurdeanu] vel visfier, Diicul [Buicescu] vel spătar, Babul [Poenaru] vel stolnic, Radul Mihalcea [Candescu] vel comis., Costan-

din [Cantacuzino] vel post., ispravnic jupan Radul vel log. și am scris eu Dumitru Boldici log. în Târgoviște, Martie 31 văleat 7158 [= 1650].

56. Altă poruncă a lui Matei Basarab către credinciosul boer jupân Buliga vel căp. za dorobanți, dela Ciovrânășani sud Mehedinți și jupâneasa lui Stanca. Li întărește moșiile dela Ciovrânășani, Meriș, Drăgotești, Zăgujani, Similești, Colibași, Erghiavița, Pitulași, Halânga, Gâlmejoaia, toate de cumpărătoare. *Rumânii din Gâlmejoaia au fost fugiți toți și risipiți într'alte părți pentru neputința și nevoia lor; într'aceea boerul D-niei mele Buliga căp. el au plătit toate birurile și dăjdiile lor tot din casa lui la vistieria domnească; după aceea s'au adunat acești mai sus ziși rumâni la bir și la moșia lor, iar boerul D-niei mele și-au cerut banii câți a dat pentru dânșii de s'au plătit la vistieria D-niei mele, iar ei n'au avut de unde să dea banii, ci și-au pus zi de zi și banii n'au putut să-i dea nici cum la mâna boerului; întru aceea ei au venit toți înaintea D-niei mele în divanul cel mare, împreună cu boerul, și s'au dat ca să-i fie rumâni cu toți feciorii lor. De asemenea pentru rumânii din Lăturoasa (Mehedinți) a plătit Buliga „mierea și talerile în 4 ani și s'au făcut birurile și dăjdiile lor, peste tot aspri 34.000”¹⁴). Moșia Trăsănicu (Mehedinți) era cumpărată dela Colțea căp. și dela jupâneasa lui Stana, fata Pârului log. din Preșna. Moșia Valea Draii era cumpărătoare dela Preda comis și dela Dumitrașco feciorul Prepusei. Tot de cumpărătoare moșiile Cioșul și Gârboveș și casele cu pimniță în Târgoviște, acestea dela neguțătorii Ghinea și Panait. Inșă și blestem am spus: după petrecania D-niei mele, pre care-l va alege Domnul Dumnezeu a fi Domn și nu va cinsti și nu va înnoi și nu va întări acest hrisov, ci-l va strica și-l va călca, acela să fie procler...” Martori: Ghiorma [Alexeanu] vel ban, Dragomir vel dvornic, Radul [Cocărăscu] vel log., Ghinea [Brătășanu] vel vistier, Diicul [Buicescu] vel spătar, Preda [Brâncoveanu] vel clucer, Costandin [Cantacuzino] vel post., Barbul [Poenaru] vel stolnic, Radul [Cândescu] vel comis, Hrizea vel pah., Bunea [Mogoșescu-Grădișteanu] vel sluger, Necula vel pitar și ispravnic Radul vel log. și Mihalcea log. feciorul Paraschivii log. am scris în Târgoviște, în luna [loc alb] în 26 zile, iar dela Adam veleat 7159 [= 1650/1].*

Din actele publicate aci, din materialul răposatului Ștefan D. Grecianu și din inscripțiile dela Topolnița, pu-

14) Pe marginea hrisovului: Această moșie Lăturoasa fiind vândută de Preda sin Curui cap. [fiul Buligăi] la Boia neguțătorul și Boia au vândut-o la Radu Nistoran și [acesta] lui Gheorghe post., s'au scris cu chinovar. Aprilie | leat 7254 [=1746], Barbul Văcărescu, vel log.

blicate de d. Iorga¹⁵⁾, rezultă următoarea spiță a neamului lui Lupu Buliga, desigur un om nou, căci toate moșiile lui erau de cumpărătoare, și care n'avea nici o legătură cu faimosul Lupu Mehedințeanu.

LUPU BULIGA

câp. 1638, vel câp. za Dorobanți 1645, ctitor al
mănăstirii Topolnița 1645-6, agă 1653 când și
moare în lupta de la Finta.
= Stanca

CURUIA¹⁶⁾

spătar 1656, post. 1657, câp. 1664 vel medelnicer
1666, vel pitar 1673 când zugrăvește Topolnița,
vel clucer † 1695

= 1) Armeanca, probabil fiica lui Lațeo comis
din Paia și a Stanei Brădescu 17)
= 2) Anca sora negustorilor din T.-Jiu, Du-
mitru și Iorga Dumitrescu, care a ținut și pe
Barbu Bengescu, câp. za Cerneți și pitar † 1660

STOICHIȚA

fiică † 1653.

CĂLINA

= Mihart
1666

HĂRȘOVA

(din 1-a căsătorie
1689, 1695)

Dela Buliga, moșiile dobândite prin cunoscutele mijloace de oamenii cari, aflându-se în slujbe și bucurându-se de favoarea domnească, dispuneau de numerar¹⁸⁾, trec la fiul său Curuia, care are pricină, pentru partea din Ciovârnașani cumpărată de tatăl său dela o Voica, cu niște rude ale acesteia.

57. Pricina se cercetează mai întâi de Stroe clucerul, ispravnicul scaunului Craiovei [1656]: dat-am cartea noastră la mâna Predei roșul ot Vlădășești ot sud Mehedinți, ca să fie volnic să fie toată partea de moșie a unchiului său Dragotă din sat din Ciovârnașani și cu rumâni, pentru că o au fost dat Dragotă la moartea lui cu blestem surori-sa Stancăi, muma Predei, ca să-l pomenească, iar acum avut-a pără Preda la Domnul nostru Constandin Șerban Voevod, iar Domnul l'a trimis aici la noi cu cartea Mării sale ca să chemăm să vie și vară-sa Voica de față înaintea noastră și s'au pârât și au scos vară-sa un zapiș mincinos, pre acea moșie și nu s'au crezut căci au fost mincinos, căci au mărturisit mulți boeri înaintea noastră cum nu are vară-sa Voica nici o treabă. [Fără leaf].

58. Aceeaș pricină se judecă de Domn în divan: Și am socotit D-nia mea cu tot divanul că este mai volnică

15) Inscricții din bisericile României, I. 208-210.

16) greșit, Chiriac, ibid.

17) Curuia era, ca și Vasile Păianu, nepot Barbului stolnic Brădescu și era cumnat [văr prin alianță] cu Preda sluger Brădescu, fiul lui Barbu.

18) cf. I. C. Filitti, Evoluția claselor sociale în trecutul Principatelor române. In Arhiva p. știința și reforma socială, Anul VI (1927) No. 3-4 pag. 318-322.

preoteasa Voica să fie această moșie, partea unchiu-său Dragotă și să o și vândă, *pentru că este nepoată de frate*, decât Preda feciorul lui Ivașco, *pentru că el este nepot de soră*. Martori: Chirca [Rudeanu] vel ban al Craiovei, Gheorghe Băleanu vel vornic, Stroe Fiera Leurdeanu vel log., Pârvul [Vlădescu] vel vistier, Pană [Filipescu] vel spătar, Bogdan [sic] vel clucer, Radul [Fărcășanu] vel stolnic, Radul [Cândescu] vel comis, Radul [Staicuș Poșescu] vel pah., Danciul [Pârâianu-Milescu] vel post., scrie Dumitru log. Boldici. Ianuarie 10 văleat 7164 [= 1656].

59. Curuia continuă cumpărăturile începute de tatăl său Buliga în Ciovârnașani. La 7165 [= 1656/7], fără lună și zi, cumpără dela jupâneasa Velica, moșie cu rumâni „iar cine va avea vre-o întrebăciune, să aibă cu noi [Velica] a se întreba”. Martori: Lupul post. ot Halângă, Crăciun braț ego, Tudor Broscaru ot Trăstănic, Ivăniș post. ot tam, Stan căp. ot Cerneți, Frățilă stegarul, și pentru credință am pus și degetul.

60. La Iunie [fără zi] 7166 [= 1658]. Mihail Voevod [Mihnea Radu] întărește lui Curuia post. sin aga Buliga jumătate din moșia Ciovârnașani cumpărată de tatăl său încă din zilele lui Matei Vodă [Basarab].

61. La 18 Iunie 7175 [= 1667] Radu Vodă Leon chiamă la judecată pe Ghinea din Cătun și pe Preda Vlădășescul pentru că s'a plâns boerul Curuia medelnicer că se țin și ei de moșia Ciovârnașani.

62. La 8 Fevr. 7178 [= 1670] Dumitru cu fiul său Giurca ot Izvoare și Ivașco, Neniul, Giurca sin Predei, Iacov și Pătru ot tam, vând lui Curuia vel pitar toată partea lor din Similești.

63. La 26 Dec. 7181 [= 1672] Lupul post. ot Cătun cu jupâneasa și coconii vând lui Curuia vel pah. partea lor din Ciovârnașani cu rumânii anume..., însă să se știe că *am tocmit capul de rumân, însurați și neînsurați, peste tot și cu moșie cu tot, câte 7 galbeni*, fac galbeni 49 și ne-au dat d-lui toți banii gafa. Martori: Vasile post. Tatomirescul, Miloș iuzbaș ot Lac, Iane i braț ego Negriță ot Drăgănești.

64. La 26 Mai 7181 [= 1673] Ghinea post. ot Cătun, Mehedinți, cu fiul său Drăghici, vând lui Curuia pah. moșia lor din Ciovârnașani. Idem la 15 Iunie; martori: Iane ot Lac, Negoită ot Ciovârnașani, Nica ot Lac, Luca ot Pitulați, Dragotă Tăbârță ot Cârlești.

După Curuia, urmează fiică-sa Hârșova care, din cauza datoriilor, începe să vândă din agonisitele tatălui și bunicului ei, cu toate ocrotirile ce i se acordă de domnie.

65. Șerban Voevod [Cantacuzino] către jupâneasa Hârșova, fata Curuei clucer ot Ciovârnașani, care s'a jeluif pentru datoriile rămase dela tatăl ei, din cauza căroră o

urmăresc creditorii. Domnul o apără pentru moșiile și țigani de zestre; în afară de acestea și de satul Ciovârnașanii cu casele, datornicii pot vinde averea Hârșovei și ce vor lua să facă curamă, să-și ia vericare datornic după datoria lui, ce i se va veni, iar cu dânsa și cu zestrele ei să n'aibă opreală. Iunie 11 leat 7192 [= 1684].

66. Eu jupâneasa Hârșova ot Ciovârnașani, fata Curuei clucerul, dau zapis d-lui Cornei Brăiloiul vel sluger [viitorul mare ban] că i-am vândut satul Ciovârnașani dimpreună cu alte seliște care sunt alătura cu hotarul Ciovârnașanilor, de cumpărătură, anume Mileștii, Ciușii, Drăgofeștii și cu alți rumâni de cumpărătoare și de moșie de prin alte safe, veri unde s'ar afla și cu casele, cu toate nemestiile dinprejurul caselor, pentru că rămâind numai eu, în urma tatâni-meu, m'au apucat datornicii. Deci ajungându-mă vremea de lipsă și neavând cu ce mai plăti birul tatâni-meu, am vândut acest sat, cu știrea tuturor rudelor mele. Octomvrie 28, leat 7197 [= 1688] Martori: Iosif ieromonah, Giurca Corcoveanul, Pârful ot Birbini, Radul Nistor.

Astfel a trecut moșia Ciovârnașani în stăpânirea familiei Brăiloiu.

67. Constantin Vodă Basarab [Brâncoveanu] întărește la 20 Iunie leat 7201 [= 1693] lui Cornea Brăiloiu vel pah. [viitor vel ban] moșia Ciovârnașani. Ii întărește și Trăstenicul, pentru că au fost al Curuei clucerul, iar după ce s'au petrecut jupâneasa lui Anca, sora lui Dumitru Dumitrescul și a Iorgăi și petrecându-se și Curuia clucerul, apucat-au Dumitru și frate-său Iorga pe jupâneasa Hârșova, fata Curuei clucerul, pentru zestrea surorii lor jupânesii Anca ce le-au fost petrecut Curuia cluceru și Hârșova neavând alt ce să dea, a dat satul Trăstenicul, iar după aceea Dumitru Dumitrescu și frate-său Iorga, trebuindu-le bani, au făcut acest sat vânzător către Cornea [Brăiloiu] vel pah. Martori: [loc alb] vel ban; Alexandru [Alexeanu] vel vornic; Diicu Rudeanul vel log.; Mihai Cantacuzino vel spătar; Matei [Ciorogârleanu] vel vistiier; Costandin Știrbei vel clucer; Dumitrache Caramanlău vel post.; Mihalcea Cândescu vel stolnic; Șerban Cantacuzino vel comis; Costandin [Ciorogârleanu] vel sluger; Barbul Fărcășanul vel pitar; ispravnic Șerban [Grecianu] vtori log. Scris-am eu Mihai feciorul lui Stan log. din Târgoviște, în București.

68. De altă parte, acelaș Domn asigură jupân-sei Hârșova stăpânirea peste ce-i mai rămăsese din zestrele ei și o pune la adăpost de urmărirea creditorilor. Domnul zice despre Hârșova: au venit înaintea D-niei mele de s'au jeluut pentru datoriile tatâni-său Curuei cluceru și că o apucă pe dânsa datornicii și zic cum să o scoată din

casă și din moșiile ce le are de zestre, anume satul Băgiulești și Craiovița. După cum a văzut cartea răpos. unchiului d-sale Șerban Vodă [Cantacuzino, cf. No. 65], tot așa autoriză și Const Vodă Brâncoveanu acum pe Hârșova să fie acele bunuri în pace de alți datornici și niminea să n'o tragă la judecată, nici să n'o bântuiască, nici să aibă voe a luarea din zestrele ei măcar cât ar fi un cap de ață. Și închee porunca domnească: Așijderea și voo datornicilor, să aveți a vă feri și bună pace să dați acestei jupânesi și zestrelor ei, că rea scârbă și certare veți petrece dela D-nia mea. Aprilie 21 leat 7103 [= 1695].

Dela familia Brăiloiu, moșia Ciovârnășani va ajunge prin zestre în stăpânirea lui Barbu Poenaru-Almăjanu.

69. Eu Venețiana, jupâneasa d-lui răpos. Costandin Brăiloiu biv vel șătrar, dau scrisoarea mea la mâna d-lui cumnatului meu Radului Brăiloiu logofăt za vistierie, că rămâind eu săracă de boer și fiind multă datorie rămasă, am venit aicea la București și dând jalbă la Domnul nostru Io Grigorie Ghica Voevod ca să mi se scoată zestrele mele din casa boerului meu, Măria Sa au rânduit pe P. S. Sa părintele mitropolit și pe d-lui vel log Costandin Brâncoveanu de mi-au scos zestrele, între care mi-au dat și moșia Ciovârnășanii, care fiind departe de mine, am făcut-o vânzătoare și căzându-se mai sus numitului cumnat ca s'o cumpere, i-am vândut-o. Iunie 26 leat 7257 [= 1749]. Semnează: Maria Corb[e]an[ca] setrăreasa, Venețiana Brăiloiica, Anița Ote[teli]ș[anca].

70. La 1 Aug. 7257 [=1749] Grigore Vodă Ghica poruncește lui vel ban să apuce cu strănsoare pe Radu Brăiloiu biv log. za vistierie să plătească taleri 800 jupânesi Venețiana a răpos. șetar Cost. Brăiloiu, prețul vânzării moșiei Ciovârnășani [vezi No. 69] și din acești bani să se dea lui Mehmet Baraictarul dela Diu, taleri 390 ce-i datora răpos. șetar.

71. La 20 Oct. 1751, Manolache biv vel armaș, vel căp. za Cerneți, orânduște pe Mafei Șuşescu și pe Costandin Guran să meargă la mijlocul moșiei Ciovârnășani, să caute toate semnele, de oarece Radu Brăiloiu biv log. za vistierie s'a plâns că din jos despre moșia Căzăneștilor ar fi mutat neștine hotarul mai pe din sus și ar fi împresurat un codru de loc. Delegații, după îndreptarea semnelor cum vor afla mai cu dreptate, vor da și scrisori pentru ca judecata să poată hotărâ.

72. Moșnenii din Gârboveți dau zapis la 19 Aug. 1782 lui Bărbuceanu Poenaru biv vel sluger [Almăjanu] că apucându-se ei de au făcut o moară pe cureaoa lor de moșie din Gârboveți, cu iazu ce au făcut strică 2 crivini ale slugerului, adică le îneacă apa și le sapă din pricina iazului, căci dacă unde au făcut ei moara este moșia lor,

apoi din apă dincolo este moșia d-lui. S'au învoit la judecată cu slugerul să-i dea din an în an câte 8 obroace de porumb pentru venitul acelor 2 crivini, cât timp vor stăpâni ei moara, iar de se va întâmpla a mânca apa acele crivini, vor răspunde ei venitul și după ce se va fi stricat moara. Pentru cei 4 ani trecuți de când cere d-lui venitul dela ei, de când au făcut moara și au stricat crivinile, i-a iertat, pentru dragostea d-lui Mihai Știucă, biv vel căp. za lefeșii, judecătorul ot sud Mehedinți.

73. Adeverință dată la mâna surorii mele Ielii Cafincăi [văduva lui Barbu Poenaru Almăjanu, născută Brăiloiu] că m'am așezat cu d-ei pentru lipsa zestrelor. Safta adeverez, 1786 Aug. 7.

74. Constandin Almăjanu paharnic [fiul răpos. Barbu Poenaru] jeluște lui Nicolae Scanavi, biv vel post., caimacam al Craiovei, că un oare care Ion Ciocănel, logoteșel din Mehedinți, căsătorindu-se de 3 ani și luând zestre o moșioară ce se hotărăște cu Ciovârnașanii, i-a împresurat ca la 300 stânjeni. Caimacamul poruncește la 20 Oct. 1814 ca Ciocănel să fie adus la judecată.

MOȘIA ZĂGUJANI

era în hotar cu Ciovârnașanii. In acea moșie a intrat prin cumpărătoare Cornea Brăiloiu după ce, la 1688 [vezi No. 66] cumpăraseră Ciovârnașanii. Și Zăgujanii au trecut prin zestre dela urmașii lui Cornea Brăiloiu la Barbu Poenaru-Almăjanu.

75. La 19 Sept. 7205 [= 1696] 12 boeri luați pe răvașele Domnului Constandin Brâncoveanu de Cornea [Brăiloiu] vel ban și de Radoslav, Pârvu, Petru și alți moșneni Zăgujanii, adeveresc partea de cumpărătoare a banului Cornea în Zăgujanii și o alipesc la Ciovârnașanii acestuia. Cei 12 boeri sunt: Costandin Otetelișanu, Ionașco căpitan, Coandă căpitan Cernăianu¹⁹), Oprea căpitan, Pătru căp. ot Dolj, Preda iuzbașa, Udriște șin Iane mazil, Giurca Azaninul [sic]²⁰), Miloș Cloșanul, Nicola ceaușul Dănescu, Stanislav log. Merișescul, Tănasiie vtori portar.

76. Anaforava departamentului de 4 din Craiova, la 1816 Sept. 16, în pricina șetrăresei Anica Poenăreasa și a moșnenilor Zăgujanii (Nicola Velicescul, Simion Pascul, Stoica Drăghicescul, Ioan Munteanu, Ioan Petrică, vechili și din partea celorlalți) cu biv vel pah. Costandin Almăjanu, ai căruia părinți i-ar fi cutropit și cari jeluiseră la Costache Suful biv vel spătar, caimacam al Craiovei. Semnează Costandin Zătoreanul medelnicer.

19) Desigur identic cu Conda căp. ot Vlădaia 1708 [Arhivele Olteniei VII (1928) p. 460].

20) In doc. de sub No. 80: Anescul.

MOȘIA CIUȘII.

era o parte din Ciovârnășani. A intrat prin cumpărătoare în stăpânirea lui Buliga căpitan, a trecut la fiul său Curuia, apoi la fiica acestuia Hârșova și dela aceasta prin vânzare, odată cu Ciovârnășanii, la familia Brăiloiu. Prin zestre a trecut apoi la Barbu Poenaru-Almăjanu.

77. La 16 Nov. 7151 [= 1642] Dochia fata Stoicăi „nepotul Lupului lui Fofin de fată” ot Ciuși vinde partea ei din Ciuși, însă al treilea funie, lui Buliga căp. Martori: Dumitru post. ot Colibași, Gruia iuzbașa din Bobăița cu frații lui Mircea, Radu și Pătru, Radul post. din Medvejdea, Toma vătaf și zet [ginere] ego Dumitru ot Colibași, Giurca post. din Budănești, Vlaomir și Dragotă ot tam.

78. La 16 Iulie 7160 [= 1652] altă cumpăratură a lui Buliga căp. în Ciuși dela Preda pah. sin Stamate pah.

79. La 1 Februarie 7172 [= 1664] Curuia căp. fiul lui Buliga, mai cumpără în Ciuși partea lui Bogdan cu frate său Nica și a lui Ivașco cu frate-său Dragotă „și toată rudenia” lor. Martori: Balica ot Cernaia i braț ego Mihai, Pârful iuzbașa ot Băgiulești, Gruia ot Peșciana, Dumitrașco ot Râioși, Răducan ot Preșneni, Preda com[i]sul ot Gârboveți, Vasile ot Paia i braț ego Preda. Și a scris Dumitrașco sin Iacov căp. ot Cernaia.

80. După ce Cornea Brăiloiu dobândi Ciușii prin cumpărătoare, odată cu Ciovârnășanii, dela jupâneasa Hârșova, fata Curuei [vezi No. 66], ceru să se hotărânicească de către moșnenii din Ciuși și din Gârboveți ot Mehedinți. Domnul autoriză să facă această lucrare boerii adevărați și hotarnici aleși de părți: Const. Ofelișanu, Ionașco căp. Vardniceanu, Conda căp., Giurca Anescul [sic], Lupul căp. Glogoveanu, Drăghici Cătunariul, Oprea căp. ot Pleșoi, Iancul iuz. ot Jidovștița, Stanislav log. Merișescul, Mihai iuz. Mezina, Nicola Ceaușul ot Severinești, Pârvină ot Vrabeți, Vasilie căp. August 3 leat 7204 [= 1696].

Pe vremea stăpânirii austriace în Oltenia [1718—1739] se naște, pentru o parte din Ciuși, între un moșnean, Semen ciaușul, și Constatin Brăiloiu, fiul lui Cornea, un proces ce se continuă de urmașii litiganților timp de aproape 100 de ani. Cel dintâi doc. din condică privitor la acest proces este următorul.

81. La 20 Oct. 1781 veliții boeri ai divanului din București, orânduți să cerceteze pricina, Nicolae [greșit Constandin, în condică] Dudescu vel ban, Pană Filipescu vel vornic, Manolache [greșit Constandin, în condică], Brâncoveanu vel log. [de țara de sus], Grigore [Băleanu] vel log. [de țara de jos], raportează Domnului că Ivan Ciușanu din Mehedinți s'a jeluît contra biv vel slugerului Barbu [Poenaru] Almăjanu că acesta, cu moșia sa Cio-

várnășani ce o are de zestre dela răpos. pitar Radu Brăiloiu, îl cutropește. Almăjanu, chemat mai nainte la judecata divanului Craiovei, a pretextat că are sineturile sale la Sibiu, și că le va aduce, dar nu le-a adus. Ivan Ciușanu a înfățișat acum un hrisov dela Simeon Vodă Movilă cu leat 7110 [= 1601/2], de sunt ani 180, căruia nu s'a putut da credință pentru că nu este semnat nici de Domn, nici de marele logofăt. A mai înfățișat 2 cărți de pe vremea când stăpâneau Nemții în cele 5 județe de peste Olt, dela leat 1737, de sunt 44 ani, iscălite de răpos. Const Strâmbeanu și Const. Obedeanu, cu cuprins că s'a judecat Semen ceaușul cu răpos. Const. Brăiloiu. Acesta a întors atunci lui Semen dijma de pe un loc ce-i cutropise și Semen a rămas cu moșia Dărmăneștii, iar pentru Ciuși nu s'a lămurit pricina, căci s'a făcut pacea [dela Belgrad] și unul din cetașii lui Semen a plecat cu acele de proprietate la Coblișnița peste Dunăre. Abia la 1776, jeluitorul de acum Ivan Ciușanu a putut obține o scrisoare dela serdarul Nicoli, ispravnicul de Mehedinți, către un „Paor obărchinez ot Fetislam”, la care s'a dus și a reluat cărțile de moșie. Eșind după aceasta la judecată dinaintea lui Grigorie Razu biv vel clucer, caimacam al Craiovei, la 1779, Barbu Almăjanu a pretextat iarăș că sineturile moșiei sunt la cumnatele sale, fetele lui Radu Brăiloiu, la București, dar acestea au tăgăduit că ar fi având acte. Boerii veliși găesc cu cale ca Vodă să dea ordin lui Costache [în rezoluție pusă de Domn, Costi] biv vel stolic, ispravnic de Mehedinți, să cerceteze la fața locului, cu ajutorul și al unei cărți de blestem.

Actele ce urmează în condică sunt tocmai dela 1816, dar din ele se vede că pricina nu-și găsise încă sfârșit la această dată.

82. La 7 Martie 1816 pah. Const. Almăjanu, fiul lui Barbu Poenaru, arată caimacamului Craiovei că acum și-a găsit sineturile și cere să se adune din nou toți boerii departamentului [de patru], orânduindu-se însă și *un boer adiaforos*²¹⁾ și *că știință de judecată*, de oarece unii din boerii departamentului au înfeles curgerea pricinii într'un chip, iar alții într'alt chip.

83. La 24 Martie 1816, departamentul de 4 din Craiova, dă dreptate lui Const Almăjanu, pe baza zapisului jupănesei Hârșova [de vânzarea moșiei Ciovárnășani către Cornea Brăiloiu la 1688, vezi No. 66] și pe baza hrisovului lui Const. Vodă Brâncoveanu pentru întărirea stăpânirii lui Brăiloiu [vezi No. 67], acte care erau rătăcite pe vremea stăpânirii austriace în Oltenia, din care cauză moșnenii pufuseră atunci câștiga procesul. Semnează: Petru Por-

21) imparțial, neutru.

fărescu medelnicer, Costandin Zătoreanu medelnicer, Dumitrache Urdăoreanu sluger.

Se vede însă că unii judecători au fost de altă părere, ceea ce a făcut pe Const. Almăjanu să ceară caimacamului să numească un expert [vezi No. 82].

84. La 24 Aprilie 1816, divanul Craiovei scrie serdarului Costandin Borănescu, vechil al ispravnicatului Mehedinți, că vrând să se pliroforisească de sunt adevărate ori zicerile pah. Const. Almăjanu, ori zicerile lui Dumitru Ciuşanu, fiul lui Ivan Ciuşanu [jeluitorul dela 1781, vezi No. 81], îl orânduieşte pe el *ca un practicos cu idee și ca o parte adiaforos* și deci primitor descoperirii dreptății, să cerceteze la fața locului. Const. Samurcaș vel log., caimacam; Dumitrache Bibescul vel log.; Alexandru Arghiropol; Ioan Vlădăianu vel clucer.

85. Raportul lui Bărănescu, dela 15 Mai 1816, conchide în favoarea lui Const. Almăjanu. Arată că chestia discutată este de a ști dacă partea de moșie revendicată de Ciuşanu era sau nu cuprinsă în vânzarea făcută de jupâneasa Hârșova către Cornea Brăiloiu, dela care s'au coborât Ciovărnășanii la Const. Almăjanu. Borănescu zice că a rugat și pe Răducan Sefendache biv vel șetrar și pe Ștefan Miculescu biv vel clucer za arie, judecătorii județului Mehedinți și pe polcovnicul Dumitrache Gârboviceanu, om bătrân și cu știință, să ia parte la cercetare. S'au văzut un hrisov dela Mihai Vodă [Viteazul] din 7006 [= 1597/8] și unul dela Simeon Movilă din 7110 [= 1601/2], cărora însă nu li s'a putut da crezare, neavând nici iscălituri, nici pecefi. De asemenea nu poate fi socotită adevărată o hotărnicie din anul 7154 [= 1745/6] de oarece este iscălită de boeri mari, vel comis, vel post., vel vistier, vel log., vel pah., vel armaș, cari nu se trimisă să facă hotărnicii și de oare-ce nici zceastă ordine în care boerii sunt menționați nu este ordinea obișnuită a rangurilor. De asemenea par false următoarele acte dela 1737: unul iscălit de un neamț, Zalhao Zencol, de Const. Strâmbeanu și de Const. Obedeanu; altul, iscălit de 3 nemți, prin care se orânduiesc să cerceteze 4 boeri, Mihai Medvejanu, Barbu Iopceanu, Constandin Poenaru și Constandin Brădescu; în sfârșit un înscris iarăș de alegere de 4 boeri anume Mihai Medvejanu, Barbu Iupceanu, Dumitrașco Vlădăianu și Iovan Zătoreanu. Toate aceste acte au fost fabricate, conchide Borănescu, de Semen Ciuşanu, cel ce pornise pricina în timpul ocupației austriace.

La 26 Mai 1816, Const. Almăjanu cere caimacamului Craiovei să se reînceapă judecata pe baza raportului lui Borănescu.

86. La 23 Iunie 1816, divanul Craiovei condamnă pe Ciuşanu să plătească lui Almăjanu 4040 taleri. Semnează:

Const. Samurcaș vel log. caimacam; Const. Brăiloiu vel log.; Dumitrache Brăiloiu; Costandin Haralamb vel clucer.

Dumitru Ciușanu făcu apel la divanul domnesc din București.

87. Este curios că ordinul domnesc din 29 Oct. 1816, pentru înfățișarea părților arată ca jeluitor pe *Dumitru Sârbul ce s'au arătat acum de sudit al Rosii*. Se vede că Dumitru Ciușanu, pentru a-și asigura ceva șanse de a câștiga pricina, se transformase în sârb și alergase la o suditență străină, care în acele vremuri era ușor de obținut.

88. Anafora din 10 Ian. 1817 a velișilor boeri din București orânduiește să cerceteze pricina, conchide în favoarea lui Const. Almăjanu. Este semnată de Radu Golescu vel ban, Grigore Băleanu vel vornic, Mihalache Manu vel log., Costandin Dudescu biv vel log., Iordache Golescu vel log., Nestor [Predescu] clucer. Domnul Ioan Caragea o întărește la 21 Februarie și poruncește vel hatmanului divanului domnesc să îplinească toată cheltuiala paharnicului Almăjan.

89. Urmează la 11 Mai 1817 învoială între Almăjanu și moșnenii cari pierduseră procesul: popa Ștefan, Dumitru, Dumitrașco, Nicolae ot Căzănești.

MOȘIA DRĂGOTEȘTI

Actele din condică sunt privitoare numai la cumpărăturile făcute în această moșie de Buliga căp. și de fiul său Curuia.

90. La 16 Mai 7153 [= 1645] Toma sin Stepan și al Pirtei ot Drăgotești vinde lui Buliga vel căp. un loc anume Similești, partea lui Cârjan, pentru că *au scos* Pirta și Brata pe *Cârjan dela spânzurătoare*, iar Cârjan au dat moșia din Similești lui Brata și Pirtei. Martori: Răduș post. ot Medvejdea, Tănase post. ot Orbești, Preda comis și Lăpădat iuzbaș și Avram ceauș și Toma sin Potolea și Negoiaș post ot Baltă, Drăghici ot Vrabefi, Stănilă ot Cacoți.

91. La 20 Dec. 7159 [= 1650] Vlășan și Andrei, feciorii Stanciului din Drăgotești ot Gorj, siliți „*de bogate lipse*”, vând partea lor din Drăgotești lui jupân Buliga căp. ot Ciovârășani.

92. La 6 Iunie 7173 [= 1665] Lupu feciorul lui Stoican din Criva, vinde partea sa din Drăgotești lui Curuia căp. sin Buliga căp. Martori: Ivan căp. ot Glogova, Mihart pah. ot Coștița, Vasile pah. ot Paia i brat ego Preda. Semnează Barbul Filișanu, Preda vistier.

93. La 24 Aprilie 7174 [= 1666] Dobromir sin Pătru Dracea ot Drăgotești vinde partea sa de moșie din Drăgotești unchiului său Stoian Robul.

94. La 26 Oct. 7175 [= 1666]. Nișul și cu frate-său Stroe ot Criva vând partea lor din Drăgotești lui Curuia vel medelnicer, *pentru că au stătut cu ei de s'au judecit dela sf. mănăstire Crivednicul*, dela părintele Macarie egumenul și dela tot soborul. „Iar de s'ar scula cineva dintr'ai noștri și se va ispiti a întoarce această moșie, d-lui să fie volnic a da banii care i-am dat noi de ne-am judecit și să fim „iară rumâni cum am fost și mai nainte la mănăstire”.

95. La 8 Fevr. 7178 [= 1670] Dragomir și cu frate-său Mihai și Pătru din sat din Preșneni vând partea lor din Drăgotești, însă din iunia Hondrei jumătate, lui Curuia vel pitar.

96. In aceeaș zi, Ionașco, Giurca și Iacov ot Izvor, vând moșie în Drăgotești lui Curuia vel pitar.

97. La 22 Fevr. următor, Curuia pitar cumpără moșie în Drăgotești dela Crăciun ot Gornovița.

98. Urmează alte două cumpărături în Martie și alte două în August acelaș an, apoi alta la 8 Martie 7186 [= 1678] când Curuia ajunsesse vel paharnic.

Moșia Drăgotești a fost vândută de jupâneasa Hârșova, fata Curuui, odată cu Ciovârnașani și cu Ciușii, la 1688, lui Cornea Brăiloiu [vezi No. 66].

99. La 30 Iulie 7217 [= 1709] Semen Robul sin Aldea ot Drăgotești, cu femeea sa Stoica și cu fiul lor Radu vând moșie în Drăgotești coconului Costandin fiul d-lui Cornea vel ban [Brăiloiu]. Martori: Neagul pârcălabul ot Peșciana, Dumitrașco Știrban, Nicolae Ūrzică.

Moșia Drăgotești a trecut apoi prin zestre dela familia Brăiloi la Barbu Poenaru Almăjanu.

MOȘIA SCORILA ȘI ASCUNSA

a fost de cumpărătoare a lui Barbu din Poiană, începătorul neamului boerilor Poenari.

100. Eu Teodosie spătarul [Corbeanu, zis și Buzescu după soție] cu fiul meu Preda post. din satul Cepturoaia, dăm zapisul nostru la mâna jupânului Barbu post. din satul Poiana, că i-am vândut satul Scorila din sud Mehedinți. Martori: Stamatie aga, Matei [din Brâncoveni, viitorul Matei Vodă Basarab] aga, Stanciu log. din Fundeni. In București, Iulie 8, leat 7137 [= 1629].

101. La 7144 [= 1635/6] *Matei Vodă Basarab* întărește lui Barbu clucer din Poiană satul Scorila, arătând că *a fost de față, ca vel agă, când s'a cumpărat dela Tudosie [acum] logofăt, ginerele Predei banul [Buzescu] ot Cepturoaia în zilele lui Alexandru Vodă Iliăș în al 2-lea an de domnie, drept 320 galbeni gata și că Barbu i-a dat atunci un cal bun „pentru căci am făcut așezământ”.*

Mai întărește lui Barbu și satul Zlaşoma din Mehedinți, cumpărat tot dela Tudosie log. și dela feciorul său Preda, acum „în zilele Domniei mele”.

102. Anca jupâneasa lui Hamza clucer din Belcin, cu fetele ei Ilina, Preda și Stanca, dau zapis cumnatului ei Dumitrașco Poenarul și jupânesei lui Cârstinei, că acum după petrecania lui Hamza, rămânând multă datorie pe urma lui, au vândut lui Dumitrașco partea lor de moșie. Martori: Tănase pah. din Bezdina, popa Radul din Belcin, Stan iuzbaș ot tam, Gheorghe post. din Slăvitești. Și am scris eu, Neagul Fărcășescul, Mai 29 leat 7177 [= 1669].

Apoi doc. lipsesc până la anul 1778, ceea ce arată că stăpânirea Poenarilor n'a fost turburată aproape un veac și jumătate. La data aceasta însă o văduvă de Poenar, Ancuța, remăritată Stănească, își vinde cu știrea rudelor partea din Scorila și Ascunsa, rămasă dela soțul ei.

103. Fiind chemați la divan ca să fim la mezatul moșiilor Scorila i Ascunsa ale d-ei jupânesei Ancuței Stăneasca, fiind și noi rude și având și noi o părțică în Scorila, mușterii a cumpăra nu suntem, că și noi partea noastră încă o vindem. Aprilie 26 leat 1778. Costandin Poenaru, Iordache Poenaru. Așijderea și noi, 7 Mai 1778, Radu Poenaru, Radu postelnicul.

104. Incredințez cu acest răvaș al meu la d-lui Dragomir treti log. pentru moșia Scorila i Ascunsa ale d-ei șetrăresii Ancuții, că am dat eu înaintea d-lui caimacamului, pe stânjen bani 70, iar cine va da mai mult să fie slobod despre mine să cumpere. 1778 Aprilie 27. B. VI[ă]d[a]ianul.

105. Cinstite d-ta biv vel clucer [caimacam al Craiovei] să fii d-ta sănătos. Cinstita scrisoare ce mi s'au trimis, Costandin catana mi-au adus-o, cele ce-mi poruncești d-ta am văzut pentru părțile de moșie ale șetrăresii Ancuței Stăneascăi ce le are dela cumnatul meu Matei Poenaru. Eu, slavă lui D-zeu, mi-am ținut agoniseala sofului meu, dar să mai cumpăr [nu pot]. Cui va da mâna să cumpere, slobod este și de mine și de ginere-meu Tudorașco Fărcășanu și fii d-ta sănătos. Către D-zeu rugătoare pentru sănătatea d-tale, Magdalina monahia Poenăreasa. [Fără leat].

106. Eu Ancuța Stăneasca sătrăreasa, dimpreună cu fie-mea Bălașa, fiica răpos. Matei Poenarul ce mi-au fost soție întru căsătoria [mea] dintâi, dat-am zapis d-lui Ștefan Bibescu biv vel stolnic, că i-am vândut părțile noastre din Ascunsa și din Scorila, de peste tot hotarul jumătate, care ni-au rămas și nouă după moartea răposatului, în lipsa zestrelor mele și clironomie fiicei noastre. După moartea răpos. rămâind multă datorie pe urma d-lui ce au făcut în viața sa și la neguțatori turci și la creștini.

și vânzându-se și dintru ale casei răposatului soțului meu Matei Poenaru și din zestrele mele, de s'au plătit datorile, ni-au rămas aceste părți de moșie în lipsa zestrelor și în loc de clironomie. Deci nouă fiindu-ne depărtate, de nu am puțin să le căutăm venitul, fiind călcate și împresurate atât de către d-lor boerii Poenari, rudeniile răposatului, cât și de alți vecini i răzași, le-am făcut vânzătoare și am trimis vechil despre partea noastră pe d-lui postelnicul Dinul Bârsescu și pe Petre omul nostru dinpreună cu luminata cartea mării sale lui Vodă și cu Stan copilul din casă, către d-lui caimacamul Craiovei ca să facă mezat acestor moșii și mergând acolo, au adus și pe d-lor boerii Poenari, frații și rudeniile răposatului, și făcând mezat în divan, fiind de față și d-lor boerii pământeni de acolo, [rudele n'au vrut să cumpere] și fiind [cu] al doilea profimisis d-lui stolnicul Bibescu, fiind răzaș. [De carece însă] d-lui șetrarul Barbul Poenaru și d-lui nepoți vistieru [sic]²²⁾ Vasile Poenaru zic că ar [fi având] și d-lor al patrulea parte [din 1/2 Scorila], dacă vor primi blestem, le va rămânea acea parte. 1778 Iunie 6. Semnează: Ancuța Stăneasca șătrăreasa, dinpreună cu fie-mea Bălașa Cojocăreanca; [loc alb] Cojocăreanu, soful Bălașei Poenăresii, fiica răpos. Matei Poenaru; Neolif egumen Znağoveanu; Radul Poenaru; Mihal Amărăscu; Costandin Bârsescu. Zapisul este adevărit de Nicolae Dudescu vel ban.

107. Adevărînța Ancuței Stăneasca șătrăreasa că a primit un acout dela stolnicul Ștefan Bibescu. 1778 Iunie 6. Dela Bibescu, răscumpără cu profimisis Barbu Poenaru-Almăjanu.

108. Adeverez cu scrisoarea mea d-lui cumnatului meu Barbul Almăjanu pentru moșiile ce am cumpărat dela d-ei Ancuța Stăneasca șătrăreasa, că după căderea ce au avut de profimisis, am primit banii dela d-lui, ce am fost dat d-ei șătrăresii și i-am dat d-lui zapisul de cumpărătoare și toate scrisorile și d-lui să aibă a le sfăpâni în pace. Ștefan Bibescu stolnic, 1778 Sept. 9. Adevărit de Teodorache [Negri] clucer, caimacamul Craiovei la 18 Sept.

109. Adevărînță dată de Constantin Bârsescu postelnicul, în numele Ancuței Stăneascăi, șetrarului Barbu Poenaru [Almăjanu] pentru plata prețului. 1778 Sept. 18. Plata se face de Barbu Poenaru treptat, până la Sept. 1779.

Odată intrat în sfăpânirea moșiei Scorila, Barbu Poenaru are pricini de hotărnicie.

110. Dela divanul Craiovei. Cinstite d-ta Ioniță Oțelișane biv vel șetrar i d-ta Barbule Oțelișane biv vel

22) adică: și d-lor [ceilalți] nepoți [ai] vistieru[lui].

clucer za arie, pentru moșia Scorila i Țâncușă ale d-ei șetrăresii Ancuții Ștăneascăi, care s'au vândut la mezat și au fost cumpărate de Haği Gheorghe [Ioan] de aici din Craiova și aflându-se [atunci] la București d-lui stolnicu Ștefan Bibescu, le-au fost cumpărat și d-lui [acolo] dela d-ei șetrăreasa, [iar] în urmă, cu al doilea carte a lui Vodă a venit poruncă că de vor da rudele d-ei cât a dat stolnicul, să se protimisească, și a dat Barbu Poenaru, și de oare ce acest Poenaru nu s'a odihnit cu măsurătoarea făcută de Radu Zătreanu postelnic, mai ales că-l calcă și clucerul Iordache Păianu, [sunteți orânduși spre îndreptare]. 1779 Ghenarie 14. Teodorache Negri clucer, caimacam; Haği Stan Jianu paharnic; Ștefan Bibescu stolnic.

La 24 Mai se orânduște Const. Otetelișanu în locul lui Ioniță Otetelișanu, care era ocupat ca judecător la Vâlcea. Semnează acelaș divan, plus Ioan Brăiloiu sluger și Șerban Otetelișanu stolnic.

La 4 Iulie se orânduște căp. Panaif în locul lui Const. Otetelișanu. Venise mumbașir domnesc ca să nu se mai trăgănească hotărnicia. Divan: Grigore Razo biv vel clucer, caimacam; Haği Stan Jianu pah.; Ștefan Bibescu stolnic.

111. Hotărnicia [fără leat] moșiei Scorila.

La hotarul despre moșia Drincea a vel log. Manolache Brâncoveanu, ispravnicii moșiei, Nicola Goran și Ion sin protopopu Barbu, au arătat o hotărnicie a 12 boeri dela 1760 Nov. 12, iscălită de răpos. Vlăduț Gănescu biv vel medelnicer, Barbul Portărescul biv vtori pitar și Constandin Racoviceanu biv vtori armaș.

Pentru hotarul despre moșia Vlădaia²³⁾ a boerilor Vlădăeni, Barbul Vlădăianu a scris pitarului Nicolae Vlădăianu și a venit dela Craiova, arătând copie de hrisov cu leat 7130 [= 1621/2] al [Radului] Mihniî Vodă, cu semnele moșiei Vlădaia.

Spre hotarul dinspre moșia Dobra, a venit Răducan Poenaru cu o hotărnicie dela 1763 Oct. 26, făcută de Barbu Portărescu biv vtori pitar și Dumitrașco Vlădăianu. Au rămas odihniți și șetrarul Almăjanu și Nicolae fiul d-lui slugerului Constandin Poenaru.

Hotarncii arată partea d-ei șetrăresii Ancuța și partea răpos. medelnicer Gheorghifă Poenaru și partea d-lui

23) Pentru moșia Vlădaia se mai găsec în condică următoarele mențiuni de acte:

a) hrisovul Radului Voevod, feciorul Mihniî Voevod, văleat 7130 [=1621/2] este la Vlădăeni. Este hrisovul de care se vorbește în text.

b) adeverință, fără leat, a 10 împrejurași cari au mărturisit cu știința lor înaintea divanului [Craiovei] și înaintea P. S. S. chir Climent episcopul Râmnicului [1737—1749], supt afurisație, cum că ei nici au auzit, nici au pomenit să fi stăpânit mânăstirea Tismana vreodată moșia Vlădaia, ci au pomenit stăpânind necurmat Coanda căpitanu [tatăl lui Fota Vlădăianu].

șetrarului Barbu Poenaru cu veriile d-lui Dumitrașco, Costandin și [loc alb] Poenari, ce le zice Belcineni.

În moșia Țâncușă au părți: d-ei șetrăreasa Ancuța; monahia Magdalina Poenăreasa; mănăstirea Gănescului din Craiova, danie dela serdarul Dumitrașco Poenarul Belcineanu; șetrarul Barbu Poenaru.

112. Dela divanul Craiovei. Au avut judecată înaintea noastră Barbul Vlădăianu, vechil soției sale Zoii fiica răpos. medelnicer Gheorghică Poenaru²⁴), și Magdalina Poenăreasa monahia ce au fost soție lui Costandin Poenarul Surtu, cu d-lui Barbul Poenarul biv vel șetrar, învinuind pe aceasta că vrea să răscumpere părțile din Scorila și Țâncușă ale șetrăresii Ancuții Stănească și că mai mult li se cuvine lor fiindcă se trag după moșul lor²⁵). Când a fost mezat, ei n'au putut da cât s'a oferit [vezi No. 103—105], dar acum au adevărit că nu s'a plătit atâta. Judecata constatând că Barbu șetraru Poenaru are, prin Vasile vistier Poenaru, aceiași moși ca și jeluitorii, îi întărește stăpânirea. 1779 Sept. 2. Grigore Razu clucer caimacam; Costandin Gianoglu biv vel pah.; procitor Mihai Crăsnaru sluger.

113. La 5 Ghenarie 1790 Catrina Poenaru slugereasa văduva lui Barbu [Almăjanu] jeluește divanului Craiovei că [șetraru] Barbu Vlădăianu și [polcovnicul] Nicolae Poenaru, răzași cu moșia Scorila, îi încalcă moșia ce are cumpărată dela Ancuța șetrăreasa Stănească și dela părinții răpos. Barbu Poenaru soțul ei.

114. La 25 Iunie 1794 o plângere în acelaș sens este îndreptată de Catrina Poenăreasa slugereasa către Domn, care recomandă pricina lui Nicolae Hangerli vel hatman, caimacamul Craiovei.

MOȘIA MĂLĂEȘTI

a intrat prin cumpărături, în prima jumătate a sec. 18-lea, în stăpânirea armașului Mihai Stănescu și acesta a dat-o zestre fiicei sale [Ancuței], prima soție a lui Barbu Poenaru Almăjanu.

115. Eu Dumitru sin Radului Negrescu, cu fiul meu Alexandru i Gheorghe, dat-am zapisul nostru sf. sale *părintelui popei lui Dimitrie din Milești*, că i-am vândut partea noastră de loc de vie pe deal, o falcie și din capu de vie la vale până în cursul apei, adecă *pe matca văii viilor și pe sânceava văii*, să-și cure pădure și crâng, să-și pue pomii livade și ce va vrea să facă și să fie,

24) În Ian. 1794 [polcovnicul] Nicolae Poenaru în numele său și al fraților săi, scrie lui Barbu Vlădăianu că știe că acea moșie i-au dat-o răpos. părintele lor de zestre.

25) Barbu de la Poiană [vezi No. 101].

ori și beserică să dea D-zeu să-și facă, iar neamul sf. sale când ar vrea să vândă, să nu fie slobozi a vinde la altă parte ci iar la noi moșnenii. Au fost martori din Mălăești din Craiova și din Milești. August 1 leat 7258 [= 1750].

116. Preda Mălăescu cu frații lui, vând moșie în Mălăești lui Ion Călărașu ot Craiova, 4 Martie 1755.

Aceiași îi mai dau la 4 Oct. 1759 și venitul părfei lor de moșie până ce se vor plăti de taleri 36 bani 90, cu cari li-a făcut bine la păsul lor.

117. Că în Mălăești a făcut cumpărători și Mihai armașu Stănescu rezultă din următorul act [cf și No. 124]:

La 25 Fevr. 1760, moșnenii Mălăești se învoesc cu Barbu Poenaru [Almăjanu] să ia hotarnici pe Barbu Portărescu vtori pițar și pe Sandu Podbănicănu, pentru că Poenaru se jeluisse la căimăcămia Craiovei că moșnenii încalcă cumpărăturile din Mălăești ale răpos. armaș Mihai Stănescu, socru-său, așa că nu poate lua venit de pe ele.

118. La 29 Iunie 1761, Matei sin Preda Mălăescu vând partea lor lui Ioan Călărașu Almăjanu [cf. No. 116].

119. Să se știe boerii adevărați și hotarnici cari i-am orânduit D-nia mea Barbului polcovnic Poenariul ca să aleagă părțile lui de moșie în hotarul Almăjul și în Mălăești: Ștefan Pârșcoveanu biv *vel pah.*, drept 12 boeri; Costandin Racoviceanu biv *vel șetar*, drept 6 boeri; Vasile biv log. za vistierie, drept 2 boeri; Matei Mălinescu, biv trefi log., drept 2 boeri; Andrei biv vtori armaș, drept 2 boeri [total 24 boeri]. 1767 Mai 28.

120. La 7 Martie 1768, Ion căp. Mălăescu²⁶⁾ trece asupra polcovnicului [de călărași] Barbu Poenaru stânenii de moșie ce are în Mălăești dela Preda Mălăescu și frații lui [vezi No. 116]. Semnează și Barbul [Prisiceanu, mai târziu clucer za arie] biv vtori log.; Manolache biv vel clucer.

121. La 8 Martie 1768, Frujina fiica lui Ion Brumă călărașul, având nevoe de bani după ce tatăl și frații ei au murit de ciumă, vinde polcovnicului Barbu Poenaru, care mai are moșie în Mălăești, părțile ce le are și ea în acest hotar, de cumpărătoare ale tatălui ei dela frații Preda, Barbu și Ion.

122. La 9 Aprilie 1782 intervine o judecată a divanului Craiovei între Barbu Poenaru și un Ion unchiașul dela Mălăești, care pretindea că numai și-ar fi zălogit iar nu și vândut partea sa de moșie și voia să întoarcă banii lui Poenaru. Acesta se jeluisse la Nicolae Dudescu vel ban care scrisese judecătorilor divanului Craiovei să cerceteze.

26) Din apropierea actelor de sub No. 116, 118, 120, reiese că Ion călărașu ot Craiova [1755], Ion călărașu Almăjanu [1761] și Ion căp. Mălăescu [1768] sunt una și aceeași persoană.

Câștigă Barbu Poenaru, care a avut de socru pe răpos. Mihul Stănescu biv vtori armaș. Semnează: Hagi Stan Jianu pah.; Costandin stolnic; Barbul Știrbei serdar; Ioan Brăiloiu sluger.

123. La 10 Mai 1784, o nouă înfățișare are loc dinaintea divanului, fiind caimacam pah. Manolache Romaniti și iarăș câștigă Poenaru.

124. La 10 Iunie 1784, Nicolae Zătoreanu face o cercetare la fața locului, în pricina dela No. 123. Cu acest prilej Barbu Poenaru arată 7 zapise de cumpărătoare în Mălăești ale lui Mihu armașu [Stănescu], precum și o carte de judecată dată acestuia dă răpos. ban Antonache [Caliarhi-Florescu] la 11 Nov. 7252 [= 1743]. Alt clironom al lui Mihu armaș, era Barbu Gioroceanu, căruia Mihu îi venea moș.

125. După moartea lui Barbu Poenaru, văduva lui Catrina trebuie să reînceapă procesul cu Grigore cațana și frații lui, feciorii lui Ion unchiașul [cf. No. 122] care-i încalcă moșia. Catrina jeluște la 15 Iunie 1786, lui Costache Gherache biv vel post., caimacamul Craiovei, care chiamă pe Grigorie cațana la judecata divanului și dă câștig de cauză Catrinei. Totuși Grigore trăgănește să se conforme sentinței, sub cuvânt că-și caută zapisele. Atunci Catrina se adresează din nou caimacamului²⁷⁾ care dă pricina în cercetarea judecătoriei de patru. Judecătorii B. Tetoianu și Ioniță Buzescu, cluceri za arie, dau la 13 Oct. 1787 carte în favoarea Catrinei.

MOȘIA GOVODARVA ȘI CĂZĂNEȘTI

Constantin Almăjanu [Poenaru] paharnic intră în stăpânirea acestor hotare la 1817—1819, pe urma datoriilor de bani ale moșnenilor către el.

126. La 22 Iulie 1817, moșnenii Căzănești se plâng lui Costache Suflu biv vel spătar, caimacamul Craiovei, că având ei de plătit, pe urma hotărârii judecătii lui Vodă, *o sumă de bani* paharnicului Const. Almăjanu și lipsindu-le numerarul, *stau la închisoare, iar femeile lor sunt „închse pe ila zapcii de banii birului nostru”*. Propun să dea lui Almăjanu moșioara lor de la Govodarva și să fie sloboziți. Caimacamul scrie lui Almăjanu să primească propunerea, de oarece datornicii nu au bani.

127. La 2 Aug. 1817, Almăjanu dă zapis moșnenilor că primește moșia ca amanet pe un an. Semnează: Costandin Suflu biv vel spătar, caimacam; Cornea Brăiloiu vel log.; Alex. Arghiropol; Ioan Vlădăianu biv vel clucer;

27) Cu neputință Teodorache clucer cum e scris în condică. Nu mai poate fi Teodorachi Negri [1777] și nu poate fi încă Tudorache Diboglu [1788.

Ioan Haralampie [Haralamb] biv vel clucer; Costandin Oțelișanu biv vel clucer; procitoh, Scarlat Măinescu, biv vel medelnicer.

128. La 29 Iulie 1818, Almăjanu arată divanului Craiovei că moșnenii n'au plătit și cere să se rânduiască un boer hotarnic care să-l pue în stăpânirea moșiei amantate de ei. Caimacamul, Nicolae Suțu biv vel spătar, poruncește departamentului de patru să cerceteze. Judecătorii sunt de părere că cererea Almăjanului este întemeiată. 1818 Aug. 24. Semnează: Hristodor serdar, Costandin Zătreanu medelnicer, Teodoran [Sofianu] vtori vistier. Această părere se citește în divanul Craiovei, care hotărăște să trimită pe vtori vistierul Teodor Sofianu la fața locului; dacă nici acolo moșnenii nu vor plăti să se delimiteze moșia lor ce revine lui Almăjanu. 1818 Aug. 26. Semnează Nicolae Suțu, Cornea Brăiloiu vel log.; Dumitrache Bibescu vel log.; Alex. Arghiropol; Ioan Vlădăianu biv vel clucer.

129. La 14 Dec. 1818, moșnenii Căzănești, mulțumiți pe hotărnicia făcută de Teodor Sofianu, dau zapis pah. C. Almăjanu ca să stăpânească în pace. Zapisul se întărește de divanul Craiovei la 17 Ghenarie 1810. Semnează: Grigore Romanifi caimacam; Dumitrache Brăiloiu log.; Ioan Vlădăianu biv vel clucer.

130. La 19 Martie 1819 câți-va moșneni mai vând lui C. Almăjanu moșie în Govodarva. Zapisul este întărit de ispravnicii județului: Ioan Gănescu biv vel clucer și Ioan Servar [sic] serdar.

CĂRȚI ZA ȚIGANI

131. La 6 Nov. 7256 [= 1747] zapis al lui Tănase cădat Barbului sin Costandin Poenaru clucerul* pentru o pricină ce avuseseră dinaintea lui Petre biv vel clucer, caimacam al Craiovei, pentru o țigancă.

132. La 1756 judecată la divanul Craiovei între Barbu sin Costandin clucerul Poenaru și unchiu-său Constantin Poenaru biv vel clucer za arie pentru împărțeala ce acesta a avut cu mumă-sa²⁸⁾ și cu fraține-său Mihai²⁹⁾. Clucerul Cost. Poenaru arată că rămânând nepotu-său Barbu mic fără părinți, l'a luat în casă de l'a crescut, așa că i-a rămas dator. Semnează Constantin [Strâmbeanu] biv vel vistier, Pavel biv vel vistier, B[arbu] Gănescu biv vel stolnic.

133. Gheorghe Brădescu cu frații săi Costandin Nicolae și Petre, dau zapis d-lui Hași Gheorghe doftorul că *având Gheorghe datorie la negustori turci și stând chiar*

28) Probabil cu mama lui Barbu când a rămas văduvă.

29) Probabil alt unchi al lui Barbu. cf. No. 18.

câtă va vreme la închisoare pentru aceasta, vinde doctorului niște țigani spre a se putea plăti. 25 Aug. 1764.

134. Gheorghe Brădescu sin răpos. clucer Costandin Brădescu face un schimb de țigani cu d-lui Haği Gheorghe la 29 Nov. 1767. Semnează și frații: Ion Brădescu biv trefi log.; Constantin Brădescu, Nicolae Brădescu, Petre Brădescu.

Acești țigani, Haği Gheorghe îi vinde polcovnicului Barbu Poenaru [Almăjanu] la 6 Fevr. 1768.

135. La 6 Aprilie 1766, Costandin Sănătescu vătaf, vinde un țigan lui Radu Brăiloiu biv vel pitar [socru lui Barbu Poenaru].

136. Costandin Brădescu vinde „vărului Băluță” niște țigani, martori fiind și frații Gheorghe, Nicolae și Pătru Brădescu, iar cumpărătorul „Dumitrache Băluță” vinde „d-lui nenea Barbul Poenaru” acești țigani ce-i are dela „vărul Costandin Brădescu”. 1768 Oct. 9.

137. Ion Glogoveanu sluger vinde la 20 Iunie 1775 o țigancă polcovnicului Ianache. Acesta o revinde la 6 Aprilie 1778 șetrarului Barbu Poenaru. Semnează și Șerban Otetelișanu, Pavel Mavrodin.

138. La 18 Fevr. 1777, Ilinca Dob[roslăveanu] șetrăreasa dă adeverință pentru 4 suflete de țigani ce a avuț la d-lui cumnatu Barbu [Poenaru] din zestrele surori-mi Ancuța [răposata].

139. Ilie Pleșoianu dă zăpis pentru o țigancă șetrarului Barbu Poenaru la 19 Martie 1777.

140. Zăpis al lui Barbu Brădescu către Barbu Poenaru biv vel sluger, pentru vânzare de țigani. 1784 Sept. 23. Zăpisiul e scris de Nicolae sin Haği Gheorghe doctorul.

141. Anica Filișanca medelnicereasa dă zăpis slugeresii Catrinei Poenaru pentru o țigancă. 1786 Aprilie 29.

142. *Următorul act din 1797 este deosebit de interesant pentru cunoașterea situației juridice a țiganilor în trecutul nostru.*

Dela departamentul de criminalion.

D-lui Const. Urianu postelnicul din sud Olt au jeluț Mării sale Domnului Alex. Ipsilanti pentru d-ei slugereasa Catrinca Almăjanca, că sunt 11 ani de când un țigan al d-sale, anume *Marin lăutarul* s'au primit în țigănia d-ei și fără de a avea știre, nici învoindu-se, l'au cununat cu o țigancă a d-ei, cu care a făcut și copii și acea țigancă murind, iarăș s'au cununat cu altă țigancă, făcând și cu aceea copii parte bărbătească, anume Oprea și alții ce nu i-a putuț afla. După care țigan trimițând la d-ei slugereasa, d-ei l'a tăinuț la altă moșie, iar în urmă întâlnindu-se cu d-ei și cerându-și țiganu, spuindu-i și ginere-său [al slugeresii] Dinu Vulturescu că țiganu este al d-lui i-au și scris [Urianu d-ei] să nu-l tăinuiască și nici un

răspuns n'au vrut să-i dea. Iarăş mai întâlnindu-se cu d-ei la Vultureşti, la casa ginere-său Dinului Vulturescul, unde fiind de faţă şi Mincul Vulturescu, i-au zis pentru ȱigan. Spuindu-i şi Vultureştii că ȱiganu se află la d-ei, nu l'ar fi putut tăgădui, ci au zis să trimită să i-l dea şi în urmă n'ar fi vrut a-l da, zicând că-i va da *bani pe ȱigan* nu i-au făcut. Pentru care ar mai fi jeluît şi mării sale *şi pe munca lui* şi nici ȱiganu nu i l'au dat, nici răspuns Mihai Vodă Saűu [1791—3] şi Mării sale Alex. Vodă Moruz [1793—6], dupe cum se şi văzu la mâna-i două porunci către caimacamii [Craiovei] ce au fost şi n'ar fi putut a-şi căuta, fiind şi năprasnica boală a ciumei. Cerând ca după pravilniceasca condică [Ipsilanti] prin judecată să *ti se facă împlinire de ȱigani şi de ȱigancă şi copii şi munca lor*, după a lui jalbă se porunceşte către d-lui biv vel post. Iancul Caragea [viitorul Domn] caimacam Craiovei, ca să se cerceteze, iar de nu se vor odihni [părţile], să se sorocească şi la luminatu divanu Mării Sale cu carte de judecată. După care *de către d-lui caimacam cu pitac orânduindu-se la acest departament, prin mumbaşir d-lui vtori comis, s'au înfăţişat înaintea noastră d-lui Dincă [Almăjanu], fiul şi vechilul d-ei slugeresii* şi n'au tăgăduit că un Marin ȱiganu nu s'au pripăşit între ȱigani, numai au fost arătând că este al Tismenii, alteori al Govorii, iar după ce s'au întâlnit cu jăluitorul la Vultureşti, cu adevărat întrebând pe maica d-sale pentru acel ȱigan, i-au spus că este un ȱigan în ȱiganie, ci de va fi al d-lui [Urianu], să trimită să-l ia şi că nu este precum jelueste, căci d-lui post. [Urianu] trimiţând oamenii d-sale, l'au găsit într'altă parte şi l'au şi luat, plecând cu dânsul [şi] nu ştie de l'au slobozit după drum, sau că le-a scăpat, care ȱigan au murit de năprasnica boală a ciumei. Iar ȱiganca ce zice jeluitorul că au fost cununată în urmă cu acel ȱigan, [aceea] şi acum trăeşte şi cununie nici decum, nici cu ȱiganca cea dintâi, nici cu cea din urmă n'a avut [ȱiganul], nici casii n'ar fi muncit, umblând din loc în loc, ca un *ȱigan haimană*; arătându-ne şi o adeveriűă a d-lui Costandin Vulturescu, ginerele d-sale, [slugereşii] prin care zice că mărturie jeluitorului [Urianu] [el] nu este, nici că au vorbit cu jeluitorul, nici ştie că ȱiganu a fost cununat cu ȱiganca d-ei slugeresii. Impotrivă aduce şi Urianu mărturie pe Vlad omul casei, carele arată că fiind trimis cu scrisoare către d-ei slugereasa şi *cerând ȱiganu, [d-ei] l'au fost dosit*, zicând că este al Tismenei, pe care ȱigan cerând să-l vază, [pentru] că de ar fi al jeluitorului să-l ia, iar de va fi al Tismenei să rămăe, atunci *ar fi zis slugereasa ȱigăncii* [din casă] *să dea ȱiganu faţă, iar ȱiganca i-au răspuns să-l dea d-ei că l'au ascuns, sau să dea schimb pentru ȱigan, că este*

[*țigăncă*] cu *dânsul cununată și țiganu poate să fie răscumpărat numai cu munca ce au muncit casei*. Iar d-ei slugereasa, luând pe țigăncă cu un copil de țigan ce-l avea în casă și ducându-i în biserică, au fost silind d-ei slugereasa pe preot să-i cunune, însă numai și numai [ca] să se încredințeze [omul lui Urianu] că țigăncă n'a fost cununată cu acel Marin țiganu pe care-l căuta la d-ei. *Dar țigăncă au strigat, afurisind pe preot să nu o cunune, căci este cununată cu Marin țiganu*, după care preotu au eșit afară, nevrând să-i cunune. La care, cu totul tăgăduind fiul și vechilul slugeresii, [zise] că nu s'au urmat precum Vladul arată, arătându-ne și o adevăriniță iscălită de mulți săteni, prin care încredințează că acel țigan n'au fost cununat cu vre-una din țigăncile d-ei slugeresii, nici că i-au muncit casii d-ei și că viind slugile Urianului, l'au găsit [pe țigan] în cârciuma unui moșnean de ai lor, l'au luat legat, ducându-l până la un loc, și l'au slobozit, umblând țiganul din sat în sat, până au murit. La care înpotrivă mai răspunse d-lui post. Urianul [că] de vreme ce judecata nu se îndestulează din arătarea Vladului, să-l supue la jurământ, ca să arate de au luat țiganu sau nu, ori de l'au văzut cu ochii în venirea lui de atunci, dar și d-ei slugereasa să primească carte de blestem, care carte o [și] văzum, scoasă dela P. S. S. părintele episcop Nectarie. Iarăș s'au mai întrebat Vladul [dacă] într'aceea vreme când zice că cu scrisoare au mers la d-ei slugereasa, prins'au acel țigan, și cu sufletul său ni-au arătat că nici cu ochii nu l'au văzut, nici l'au prins de [acolo de] unde zic mărturiile [aduse de slugereasă] cele ce prin adevăriniță dau iscălitură și [că] pre cele arătate poate primi și jurământ. Asupra căreia pricini, ceru jeluitorul [Urianu] să primească d-ei slugereasa *carte de blestem că acel țigan Marin n'a fost cununat nici cu țigăncă dintâi, nici cu cea după urmă și că nu i-au muncit casei și atunci va rămânea [Urianul] mulțumit, măcar că acel țigan se află mort*. Măcar că fiul și vechilul d-ei slugeresii se apără și cu cuvântul și cu acea adevăriniță a d-lui Costandin Vulturescu, cumnatul d-sale, precum și cu adevărinița acelor săteni, dar de vreme ce Vladul cu sufletul său încredințează că însăș țigăncă au făcut strigare cum că este cununată cu acel Marin țiganu, *judecata intră la bănuială că poate să fie fost și cununie la mijloc cu acele 2 țigănce*. Pentru aceea dar găsește cu cale să primească slugereasa carte de blestem. [Dacă nu primește] *va da toți copiii căți se vor putea dovedi că s'au născut din Marin țiganu cu acele 2 țigănce, implinind și munca țiganului până la moartea lui, plătind și toată cheltuiala jeluitorului [Urianu]*.

Rezistența cucoanei Catinca Almăjanca de a măr-

turisi adevărul, se explică desigur prin paguba însemnată la care se expunea. Deferindu-i-se jurământul de către Urianul, ea se vedea pusă la grea încercare de a recunoaște ceea ce cu îndărătnicie negase.

Divanul Craiovei, la care pricina veni în apel, vroi să cruțe pe jupâneasă. S'a priceput, zice divanul, că *slugereasa fiind cucoană cinstită și bătrână nu primește carte de blestem pentru un bagatel* [sic] lucru, ci se va învoi cu [Urianul]. Slugereasa s'a declarat gata să dea și la cutia milosteniei taleri 300, dacă Urianul va dovedi că țiganul a fost cununat cu țiganca d-ei și cu știrea d-ei. Mai arată fiul slugeresii o adeverință a lui *Mihai Fisența* post. că acel Marin țiganu al Urianului au venit întâi la dânsul și au fost umblând din cârciumă în cârciumă *cântând cu dipla*, unde au petrecut 5 ani și i-au fost cerând să-i dea o țigancă de ale d-lui și să-l însoare, iar d-lui i-au răspuns că *nu poate a-i da [o țigancă] pentru că nu este vrednic de vre-o muncă, șchiop, fiind*, atunci țiganu a zis că așa răspuns i-a dat și d-ei slugereasa. [Divanul nu găsește cu cale să dea blestem slugeresii] *numai după proastă bănuială [fără vre-o dovadă pe care slugereasa ar fi tăgăduind-o] mai vârtos că „eu caimacamu m'am plioforisit dela d-lor boerii divaniți că aici în partea locului obiceiul este de vin țigani străini din alte părți și alăturându-se lângă o țigănie boerească [și] șezând ceva vreme, măcar de s'ar întâmpla cu vre-o țigancă din țigănia aceea [să se nască] copii, dar copiii aceia rămân ai stăpânului țigăncii, ne-fiind [țiganul] cununat cu dânsa, ci haimană, adică de capu lui fără de stăpân*, precum se înțelege că poate [să] fi fost și acesta. Deosebit de aceasta, se cunoaște din chiar arătarea Vladului că *slugereasa n'au avut cunoștință de cununia acelu țigan, căci de ar fi fost știut, în vârsta și în starea ce se află, cum s'ar fi putut face călcătoare legii și pravilii și să pue pe țigancă să o cunune cu alt țigan*. Fiindcă însă Urianu nu este odihnit, s'a pus soroc ca la sfârșitul lui Mai amândouă părțile să se înfățișeze la divanul domnesc din București. 1797 Fevr. 10. Semnează Iancul Caragea [viitorul Domn], Ioan Glogoveanu biv vel stolnic, Ioniță Argetoianu stolnic.

Divanul velișilor boeri din București nu este tot atât de categoric în a absolvi pe slugereasa numai din considerație pentru situația ei socială. După orânduiala judecății, zice divanul, i se cade Urianului să-și dovedească pâra sa de adevărată cu 2 martori, sau măcar cu un martor, după care putem osândi pe slugereasa la primire de blestem. A răspuns Urianu că nu poate aduce martori pentru o cununie făcută în taină, dar că a adus mărturia lui Vlad. *Judecata a întrebat de ce se sfiește slugereasa să primească*

blestem și a răspuns vechilul că slugereasa l'a autorizat să declare că dacă judecata velișilor va stărui ca d-ei să primească *blestem*, în cele de pe urmă va putea primi și aceasta. Cer deci velișii ca Vodă să dea ordin caimacamului să trimită *blestem* slugereasa și pe Urianu la vechilul din Craiova al episcopului de Râmnic: dacă slugereasa primește cartea de *blestem*, să rămâe în pace; dacă nu, va lua Urianul pe țigancă cu copiii ei și i se va plăti și munca țigănilor decând s'a aflat în slujba casei d-ei. 1797 Iulie 4.

Alex. Vodă Ipsilanti întărește la 15 Iulie judecata velișilor boeri și poruncește caimacamului Craiovei să se conformeze.

Nu se vede din condică dacă slugereasa a primit sau nu cartea de *blestem*.

.....

Faint, illegible text at the top of the page, possibly bleed-through from the reverse side. The text is mirrored and difficult to decipher.

Small, faint text or markings in the center of the page, possibly a stamp or a small heading.

